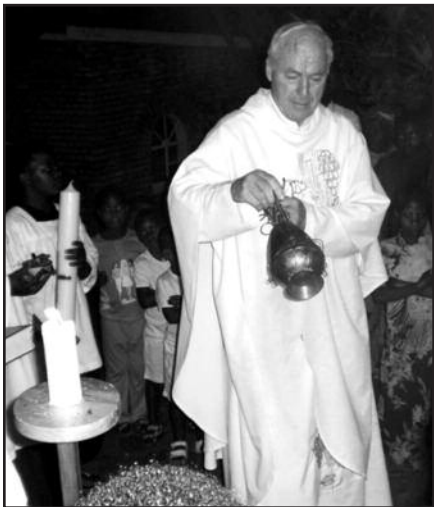

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Pas kun. Hermaną Šulcą Ruandoje – 12 psl.

- **Tema: Po gyventojų Lietuvoje surašymo – 2**
- **Kultūros kongreso šviesą prisiminus – 3**
- **Columbus, OH lietuviai susibūrė į LB apylinkę – 4**
- **Detroit, MI pagerbtos motinos – 4**
- **A. Gečys: „Mane stebina nesantuokoje gyvenančių lietuvių gausa“ – 5, 15**
- **Skautybės kelias – 6**
- **„Draugo“ lietuviukai – 7**
- **R. Babicko gyvenimo pėdsakais – 8**
- **Mūsų stalui – 9**
- **Gyvenimo nuotrupos (15) – 13**

Valiutų santykis
1 USD — 2.42 LT
1 EUR — 3.45 LT

Lietuvos diplomatai dalyvavo naujo Čikagos mero inauguracijoje

Čikaga (LR ambasada JAV) – Š. m. gegužės 15 d. Čikagoje Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis ir Lietuvos generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė dalyvavo naujojo Čikagos mero Rahm Emanuel inauguracijoje bei atsisveikinimo su ilgamečiu, 22 metus Čikagos miesto tarybai vadovavusiu meru Richard M. Daley šventėje. Inauguracija vyko po atviru dangumi, garsiajame Čikagos Millenium parke, kuriame susirinko tūkstančiai Čikagos miesto gyventojų, tarp jų – gausiausios lietuvių bendruomenės JAV Čikagoje atstovai. Šventę savo dalyvavimu pagerbė JAV viceprezidentas Joe Biden, Senato ir Atstovų rūmų nariai, tarp jų – ir Illinois valstijai Senate atstovaujantis Amerikos lietuvis Richard J. Durbin, diplomatinio ir konsulinio korpuso nariai.

Šventės metu Ž. Pavilionis asmeniškai padėkojo R. M. Daley už ilgametį jo indėlį stiprinant ryšius su Amerikos lietuvių bendruomene. Lietuvos atstovai taip pat perdavė naujam Čikagos merui Vilniaus

Lietuvos Respublikos ambasadorius Žygimantas Pavilionis gegužės 16 d. Čikagoje susitiko su ilgalaikiu buvusiu Čikagos meru Richard M. Daley, kuris perdavė linkėjimus Lietuvos žmonėms. **LR ambasados JAV nuotr.**

mero Artūro Zuoko sveikinimus ir kvietimą R. Emanuel apsilankyti Lietuvoje bei prisidėti prie antroje metų pusėje Čikagoje planuojamų

bendrų Lietuvos ir JAV renginių. Čikagos ir Vilniaus miestai yra susigiminiavę nuo 1993 m.

I. Degutienė ir E. Zingeris kreipėsi į JAV Atstovų rūmų pirmininką

Vilnius (ELTA) – LR Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris pasirašė laišką JAV Atstovų rūmų pirmininkui John Boehner, kuriame prašo JAV, įgyvendinant santykių su Rusija „perkrovimo“ strategiją, raginti šios šalies atstovus atsižvelgti į Lietuvos nuostatą ir siekį mūsų šalies kaimynystėje plėtoti tik saugius energetinius projektus.

Seimo pirmininkė ir Užsienio reikalų komiteto vadovas atkreipia dėmesį, kad tarptautinė bendruomenė šiandien yra itin įjautrinta ir todėl kiekvienas sprendimas, susijęs su tolesniu atominės energetikos vystymu, privalo būti nuodugniausiai apsvarstytas, užtikrinant nuoseklų ir besąlygišką tarptautiniuose dokumentuose įtvirtintų saugumo reikalavimų laikymąsi projektuojant, statant ir naudojant branduolinės energetikos objektus, prieš tai atlikus išsamų kiekvieno tokio sprendimo poveikio mus supančiai aplinkai vertinimą.

Seimo pirmininkė ir Užsienio reikalų komiteto vadovas teigia, kad Lietuvai nerimą itin kelia šalia Lietuvos vystomi du branduolinės energetikos projektai – vienas Baltarusijoje, tik 23 kilometrai nuo Lietuvos ir Baltarusijos sienos, ir vos 50 km nuo Lietuvos sostinės Vilniaus, o kitas – Kaliningrado srityje, taip pat visai

šalia Lietuvos ir Rusijos sienos, ir tik už 100 kilometrų nuo antro ir trečio didžiausių Lietuvos miestų Kauno ir Klaipėdos. I. Degutienė ir E. Zingeris neigiamai vertina esamą padėtį, kai nuo Lietuvos yra slepiami svarbūs duomenys apie Lietuvos ir ES pasienyje planuojamus branduolinės energetikos objektus. Atkreipiamas dėmesys, kad Baltarusijos atominės elektrinės projektą vykdyti ir finansuoti numato Rusija ir atitinkami tarpvalstybiniai susitarimai tarp Baltarusijos ir Rusijos jau yra pasirašyti.

Pasak Lietuvos Seimo atstovų, Lietuva tiki atominės energetikos ateitimi, tačiau mūsų valstybės nuostata yra aiški – atominės elektrinės turi būti statomos laikantis visų aukščiausių branduolinės saugos ir saugumo reikalavimų, nes tai yra visų pirma atsakomybė prieš savo ir kitų šalių piliečius. JAV Atstovų rūmų pirmininkui skirtame laiške pastebima, kad nors pagal Espoo konvenciją galutiniai sprendimai dėl planuojamų statyti atominių elektrinių gali būti priimti ir realūs darbai pradėti tik įvertinus poveikio aplinkai vertinimo rezultatus, įskaitant procese dalyvaujančių šalių komentarus ir pasitarimų su šiomis šalimis išvadas, abiejų atominių elektrinių statybos darbai Baltarusijoje ir Rusijoje jau prasidėjo.

Šachmatininkė V. Čmilytė. **Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.**

V. Čmilytė – Europos čempionė!

Tbilisis (ELTA) – Lietuvos šachmatininkė Viktorija Čmilytė pirmą kartą iškovojo Europos čempionės vardą. 27-erių metų lietuvė šventė pergalę 12-ajame Senojo žemyno moterų šachmatų čempionate Tbilisyje (Gruzija).

V. Čmilytė paskutiniajame, 11-ajame, rate baltosiomis figūromis sužaidė lygiosiomis su 41-erių metų ruse Svetlana Matvejeva. Lietuvos šachmatininkė surinko 9 taškus iš 11 galimų. Antra su 8,5 taško liko 32-ejų metų bulgarė Antoaneta Stefanova. V. Čmilytė iškovojo aštuonias pergalas, patyrė vieną pralaimėjimą ir dvi partijas sužaidė lygiosiomis. Lietuvai atiteko 20,000 eurų premija ir kelialapis į pasaulio čempionatą.

Redakcijos žodis

Statistikai patvirtino: Lietuvos piliečių – šiek tiek daugiau nei 3 milijonai. Tačiau metų pabaigoje Lietuva veikiausiai nebebus vadinama trijų milijonų valstybe, jei išliks pernykštės nuostatos, kai kas mėnesį iš šalies išvykdavo po 7,000 piliečių. Premjeras ramina, kad sunykome ne dėl emigracijos, ekonomistai įspėja, jog mažtanti Lietuva patiria neišmatuojamą ekonominį smūgį, o muzikantas Marijonas Mikutavičius tvirtina, kad pats laikas perkurti krepšinio himno žodžius. Atsirado net siūlančių mūsų šaliai imti pavyzdį iš Baltarusijos – iš ten per 20 metų išvyko ne daugiau 20,000 gyventojų. Vieno recepto nėra, bet daugelio patarimai panašūs į siūlymą statyti arklį paskui vežimą. Ar ne savęs nuraminimui neseniai buvo patvirtinta „Globalios Lietuvos“ programa, kurios tikslas – pasiekti, kad „lietuvis, kad ir kur jis gyventų, jaustųsi globalios Lietuvos dalimi ir dalyvautų valstybės gyvenime.“ Vadovaujantis tokia „globalia“ nuostata, mūsų šalies piliečių priskaičiuotume žymiai daugiau, tačiau čia koją kiša naujasis Pilietybės įstatymas, kuris Lietuvos piliečių skaičių ženkliai apkarps.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikait@gmail.com
Kultūrinio šėštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudojė straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: PO GYVENTOJŲ SURAŠYMO

Lietuvoje gyvena 3 milijonai, bet ar ilgai?

Išankstiniais Lietuvos Statistikos departamento pateiktais elektroninio surašymo ir apklausos duomenimis, surašymo apskaitos metu, kovo 1 dieną, Lietuvoje buvo 3 mln. 53,8 tūkst. nuolatinių gyventojų – maždaug 1,4 mln. vyrų ir 1,6 mln. moterų. Lietuvos Respublikos visuotinio gyventojų ir būstų surašymo apklausos metu buvo surašyta 2 mln. 15 tūkst. gyventojų. Elektroniniu būdu susirašė ar buvo surašyta 1 mln. 39 tūkst. gyventojų. Jūsų dėmesiui sociologų, politikų ir ekonomistų mintys apie visuotinio surašymo duomenis, paskelbtų rezultatų išvadas ir jų priežastis.

V. Gaidys: surašymas atkreipė dėmesį į pamatinės tautos problemas

Sociologas Vladas Gaidys, apžvelgdamas visuotinio gyventojų surašymo duomenis ir mažėjantį Lietuvos gyventojų skaičių, sako tikįs, kad lietuvių iš viso yra apie 4 mln. O emigraciją pavyktų sumažinti, jei Lietuvoje žmogus būtų „savo gyvenimo šeimininkas“.

„Pirmiausia reikia pastebėti, kad gyventojų skaičius mažėja jau 20 metų. Ir mažėja dėl dviejų priežasčių: mažiau gimsta nei miršta, ir emigracija“, – gegužės 17 dieną sakė V. Gaidys. Anot jo, vaikų emigrantų šeimose gimsta daugiau dėl geresnių gyvenimo sąlygų. O aukšti emigracijos rodikliai atrodo „liūdnokai“.

Kas verčia žmones emigruoti – kad tik didesnis uždarbis – būtų per paprastas atsakymas. Mano nuomonė būtų, kad Lietuvoje nėra palankios sąlygos smulkiam, šeimos verslui. Žmogus būdamas šeimininku savo gyvenimo, net ir sunkesnėmis sąlygomis, liktų Lietuvoje. (...)”, – sakė V. Gaidys.

Anot jo, Marijono Mikutavičiaus daina „Trys milijonai“ atkreipė dėmesį į pamatinės problemas, kurios „buvo žinomos jau dvidešimt metų, bet atkreipė dėmesį tik dabar“.

N. Udrėnas: emigracijos kaltininkai – psichologinis klimatas ir nepotizmas

Spartus Lietuvos gyventojų mažėjimas yra aštri problema, o emigraciją skatina blogas psichologinis klimatas ir nepotizmas – artimųjų rėmimas, sako prezidentės Dalios Grybauskaitės patarėjas.

Vyriausiasis patarėjas ekonominės ir socialinės politikos klausimais Nerijus Udrėnas teigė, kad gyventojų mažėjimo priežastys yra sudėtinės. Pasak jo, emigraciją skatina „išstūmimo ir traukimo veiksniai“, tarp jų – šalyje išgalėjęs nepotizmas, trukdantis jauniems žmonėms siekti karjeros. „Užsienyje gyvenantys jau traukia iš Lietuvos, o Lietuva tradiciškai buvo jau 100 metų palankiai nusiteikusi dėl emigracijos. (...) Stūmimo veiksniai taip pat svarbūs – ne tik ekonominė padėtis šalyje, bet ir bendras psichologinis klimatas, karjeros galimybių ribojimas jaunimui dėl nepotizmo išgalėjimo, juo labiau ne tik privačioje, bet ir viešojo erdvėje“, – kalbėjo patarėjas.

N. Udrėnas pabrėžė, jog jaunimui norint gyventi Lietuvoje, svarbiausi dalykai yra sugebėti išgyyti ir išlaikyti būstą bei turėti pajamų šaltinį. Anot patarėjo, siekiant išlaikyti žmones Lietuvoje, svarbu gerinti socialines paslaugas, didinti būsto pasiūlą, mažinti biurokratinį reguliavimą ir skatinti ekonominį augimą.

R. Kuodis: tai, kad žmonės bėga, yra Lietuvos tragedija Nr. 1

Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojas, premjero įsteigtos Valstybės pažangos tarybos narys Raimondas Kuodis mano, kad tai, jog žmonės bėga iš Lietuvos, yra šalies tragedija Nr. 1.

Pasak R. Kuodžio, emigraciją lemia ne vien ekonominės priežastys, bet ir moralinis, politinis klimatas valstybėje – socialinis neteisingumas, korupcija, dvejopi reikalavimai „išrinktiesiems“ ir paprastiems mirtingiesiems. „Tiek aš, tiek mano kolegos jau daugelį metų politikams mėginame paaiškinti, kokį mastą yra pasiekusi ši problema. Bet politikai nesugebėjo tvarkytis net su ekonominėmis emigracijos priežastimis. Iškalbingų tokio neveiknumo pavyzdžių apstu. Vienas jų, pavyzdžiui, žlugusi namų atnaujinimo programa,” – kalbėjo ekonomistas.

R. Kuodžio teigimu, dabartinė valdžia nepasiekė ir kitų garšiai skelbtų tikslų – skatinti ekonomiką, kurti darbo vietas, o apkarpius biudžeto išlaidas kilo naujos emigracijos bangos.

Anot R. Kuodžio, politikai, užuot visą dėmesį skyrę mokesčių sistemai ir jos ekvilibristikai,

labiausiai turėtų susirūpinti normaliomis sąlygomis verslui ir finansiniu gimstamumo skatinimu. „Tačiau greičiausiai viskas judės įprasta kryptimi, labai primenančia užburtą ratą. Mokesčių mokėtojų mažės, todėl mokesčiai tik didės, o tai dar labiau skatins emigraciją”, – sakė R. Kuodis.

G. Nausėda: mažėjant gyventojų, turėtų mažėti ir valdininkų skaičius

Nors gyventojų Lietuvoje katastrofiškai mažėja, parlamentarų, valdininkų skaičius šiems pokyčiams nepasiduoda. SEB banko prezidento patarėjas ekonomistas Gitanas Nausėda mano, kad Lietuvoje gyventojų sumažėjus iki 3 mln. 53,8 tūkst., turėtų mažėti ir valdininkų skaičius. Priešingu atveju, sako jis, Lietuva bus priversta didinti mokesčius.

„Matyt, kad emigracija ir valdininkų įdarbinimas veikia šiek tiek skirtingais principais. Emigracija vyksta dėl to, kad gyvenimas savo diktuoja. Tuo metu oficialusis valdžios sektorius plėtojosi pagal jam vienam būdingus principus, kurie dažnai gali sukelti tokią padėtį, kad emigracija sau, o valdininkų skaičius – sau”, – mano G. Nausėda. Ekonomisto žiniomis, per pastarąjį dešimtmetį valdžios institucijų skaičius pastebimai sumažėjo, tačiau valdininkų skaičius padidėjo. Jei 2003 m. vienoje institucijoje dirbo 45 valdininkai, pastaraisiais metais jų dirbo jau 67. G. Nausėdos pastebėjimu, dalis politikų apie tai jau prabilo. Vis dėlto ekonomistas mano, kad iniciatyvos nuslops, kai ateis metas realiai veiklai.

G. Nausėdos nuomone, būtina užtikrinti, kad atsirastų ryšys tarp gyventojų skaičiaus ir valdininkų bei kitų sričių atstovų. Jis įsitikinęs, jog, jei bus keliama mokesčiai, dar labiau nustekensime savo verslą, silpnės konkurencingumas, žmonių dar labiau emigruos.

R. Lazutka: padėtis nesikeis, jei nesikeis socialinė ir ekonominė politika

Pasibaigęs gyventojų surašymas parodė tikrus emigracijos srautus, ir padėtis Lietuvoje nesikeis, kol valdžia nepakeis socialinės ir ekonominės politikos, teigia sociologas, ekonomistas Romas Lazutka.

„Skaičiuojant nuo Nepriklausomybės pradžios, kai buvo 3,7 mln. gyventojų, praradome maždaug ketvirtadalį gyventojų. Tai yra daug – 700 tūkst. žmonių per du dešimtmečius. Ir daugiausia praradome ne dėl gimstamumo, gimstamumas taip pat sumažėjo, bet daugiausia – dėl emigracijos. Tai didžiulis skaičius”, – sakė sociologas. Jo teigimu, pagrindinė priežastis, dėl kurios Lietuvos gyventojai palieka šalį – netinkama ekonominė ir socialinė politika. Jis tvirtino, kad valdžios vykdoma ekonominė politika yra atgyvenusi. Kitos valstybės pirmiausia stengiasi kurti darbo vietas, o pas mus tai esą paliekama saviėgai, kalbėjo Vilniaus universiteto profesorius. Pasak R. Lazutkos, Lietuvoje nesirūpinama ir gyventojų socialiniu saugumu.

Sociologas atkreipė dėmesį, kad tik 15 proc. bedarbių gauna pašalpas. Anot jo, mokamų socialinių pašalpų, siekiančių 315 litų, net negalima laikyti pagalba.

„Keista, kad nuo 1990 metų tą patį reikia kalbėti. Man atrodo, kad Nepriklausomybės pradžioje buvo daugiau valdžios supratimo, todėl kad buvo mokomasi iš senųjų šalių, buvo bandoma perimti patirtį, o paskui kažkaip nusivilta – kad mes jų vis tiek nepasieksime, ir prasidėjo grįžimas atgal”, – svarstė R. Lazutka.

Jo teigimu, Lietuva socialinei ir sveikatos apsaugai iki krizės išleido 13 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), tuo metu ES vidurkis yra 28 procentai. „Žmonėms reikia tam tikro saugumo, o to saugumo Lietuvoje tikrai nėra”, – gyventojų emigracijos priežastis vardijo sociologas.

Parengta pagal Delfi.lt, BNS, BTV

Rytis Daukantas/Delfi.lt

Prieš 21 metus po Kovo 11-osios akto vyko esminės svarbos pokyčiai visose šalies gyvenimo ir veiklos srityse. Simboliška, kad šį išskirtinės reikšmės įvykį, žymėjusį sovietų imperijos irimo ir pavergtųjų tautų išsilaisvinimo bei Atgimimo pradžią, lydėjo šviesus ir džiaugsmingas kultūrinio gyvenimo pakilimas.

1990 m. gegužės 18 d. Vilniuje pradėjo darbą Kultūros kongresas. Į kongresą išrinkta bemaž 1,500 delegatų, o kviestinių svečių buvo dvigubai daugiau. Itin įdomu ir reikšminga – tarp pastarųjų buvo apie trys šimtai užsieniečių. Tuometinė spauda skelbė, kad nė vienas užsienietis negavo vizos atvažiuoti į Lietuvą kaip Kongreso svečias. Tokia buvo Kremliaus nuostata – neigti tautos siekį tvarkytis savo žemėje pačiai. Tuo metu Lietuvos sienas prižiūrėjo okupacinė NKVD kariuomenė, bet kai kuriems užsienio svečiams pavyko atvykti su turistų grupėmis ar pavieniui.

Kongreso dalyviai entuziastingai sutiko popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimą, o tuometinis Lietuvos Respublikos vadovas, per apmaudžią

Kultūros kongreso šviesą prisiminus

EDMUNDAS SIMANAITIS

klaidą ar nepateisinamą tuometinės renkamosios valdžios pilietinį nesuvokimą neįvardytas pirmuoju atsiųsios Lietuvos Respublikos prezidentu, prof. Vytautas Landsbergis tarė sveikinimo žodį.

Karalystė turi savo vadovą – karalių, imperijai vadovauja imperatorius, demokratinio pasaulio respublikos renka prezidentus. Kodėl tuometiniai mūsų parlamentariai, paskelbę Lietuvos Respublikos Atkūrimo aktą, paliko sovietinį reliktą – tarybos pirmininko titulą, lyg norėdami parodyti visam demokratiškam pasauliui, kad Lietuvos Respublika dar netikra, dar nevisavertė, dar nenusipurčiusi sovietizmo drūgų?

Nacionalinės filharmonijos simfoninis orkestras, diriguojamas Juo-

zo Domarko, pasveikino Kongreso dalyvius ir svečius, sugrodamas Mikalojaus K. Čiurlionio simfoninę poemą „Jūra“. Pirmąjį pranešimą „Politinės tendencijos ir kultūra“ skaitė Romualdas Ozolas. Po jo iš tribūnos kalbėjo Darius Kuolys, Halina Kobeckaitė, Krescencijus Stoškus, Kazimieras Garšva. Bet į tribūną nebuvo pakviestas nė vienas sovietų politinis kalinys ar tremtinys. Tuomet GULAG'o ir Sibiro lietuviškajai kultūrai dar nebuvo drįstama leisti pasireikšti. Žinant, kad trečdalis tautos, patyrusi nuožmias okupanto represijas, neprarado savo tautinės savasties, derėjo tai atspindėti ir kultūrinėje veikloje.

Kongrese dalyvavo ir sovietų politinių kalinių bei Sibiro tremtinių atstovai. Buvo kalbama apie tarpu-

savio santykius ir pasitikėjimą savo jėgomis. Kur slypi to pasitikėjimo šaknys? GULAG'o nelaisvės metai ir Sibiro tremties išgyvenimai, skaudi patirtis paliko atmintyje daug tamsių tarpsnių, būta ir karčios nevilties dėmių. Bet ne jos lėmė ir lemia mūsų likimą. Jau ne kartą įrodėme – gebėjome ir gebame atsilaikyti! Ir, kitiškai metui atėjus, gebėtume, nes nėra jokio kito pasirinkimo.

Tautinė savimonė ir pilietinės atsakomybės jausmas padėjo atlaikyti pavergėjo represijas. Mūsų jau nesunaikins, nesutryps. Esame savo žemėje, savo Tėvynėje, kur jokie vėjai nebaisūs. Tik gal gyvenimu ne visada deramai pasidžiaugti mokame, nes gerokai pavarginta siela turi randuotą atmintį. Likimo kirčiai, duok Dieve, nepasikartos. Išliekame stiprūs dvasia ir didžiuojamės išsaugotu kultūros paveldu. Tokios mintys vyravo tą kartą pašnekesiuose.

Edmundas Simanaitis – Jonavos rajono politinis, Lietuvos visuomenės veikėjas, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio narys, dviejų kartų savanoris.

LAIŠKAI

N. OŽELYTĖS ATSISVEIKINIMAS SU ČIKAGA

Esu dėkinga visiems tautiečiams, kuriuos sutikau Čikagoje, už naują suvokimą, jog mūsų tauta yra vientisas kūnas, kad visai nesvarbu, kur gyvena ir darbuojasi atskiri lietuvių tautos nariai. Čikagos lietuvių meilė Lietuvai ir konkretus pasiūkiojantis darbas lietuvybei palai-kyti sukėlė mano širdyje didelės pagarbos ir pasididžiavimo savo tauta jausmus. Mano privačios kelionės į Jungtines Valstijas planuose Čikagos miesto nebuvo, todėl už prasmingai praleistą laiką ir naują patirtį esu nuoširdžiai dėkinga mieliems Beatai ir Remigijui Ivanovams, kurie mane pasikvietė, priėmė į savo gražius ir svetingus namus ir buvo mano gerieji angelai sargai Čikagoje.

Mūsų garbinga tauta išliks ir stiprės, jei surasime bendrą kalbą visi – nuo Australijos iki Amerikos, nuo Rusijos iki Anglijos, nuo Airijos per Europą iki pat Pietų Afrikos. Mes stiprūs, nes laikome apkabinę lietuviškomis rankomis beveik visą žemės rutulį, tokiais ir išliksime – vienybė težydi.

Nijolė Oželytė

Niekas gyvenime nevyksta be priežasties – taip mąstėme, pagaliau patikėję, kad nusipelnusi Lietuvos aktorė, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo signatarė Nijolė Oželytė su dukra Saule Vaitiekūnaite tikrai atvyksta į Čikagą. Dešimt dienų prabėgo žaibiškai, bet prisiminimai bei draugystė užsimezgusi tikrai liks visam gyvenimui. Nuveikta tiek ne- daug, bet kartu ir tiek nemažai.

Viešnios susipažino su nuostabiu Čikagos miestu ir jos apylinkėmis, aplankė daugumą lietuviybės puoselėjimo židinių, susitiko ir bendravo su vietiniais lietuviais, dalijosi jų

džiaugsmais ir rūpesčiais.

Norime iš visos širdies tarti ačiū lietuviškai spaudai Čikagoje – „Draugui“, „Amerikos lietuviui“, „Čikagos aidui“ – už puikiai paruoštus susitikimus su Nijole, taip pat skelbiant informaciją apie jos susitikimus. Ačiū Generaliniam konsulatui, Balzoko muziejui, Pasaulio lietuvių centrui (Lemont), Jaunimo centrui, Čiurlionio galerijai, Gedimino lituanistinei mokyklai, Waukegan-Lake County Lietuvių Bendruomenės valdybai už šiltą priėmimą. Vyko susitikimai „Kunigaikščių užiegoje“, „Menų pastogėje“, „DanceDuo“, suorganizuota vakariinė su lietuviais, „Rotary“ klubo nariais, vyko vakaras „Meze“, dalyvauta ir „Grandies“ surengtame koncerte Pasaulio lietuvių centre. Tikrai nepamiršime galimybės tapti žaviomis ir pasitempusiomis „Cosmos Beauty and Spa“ dėka ar gimtadienio šventės „Enigma Lounge“.

Praleidome valandų valandas besišnekučiuojant apie mums visiems rūpimus dalykus: apie išeiviją, apie Lietuvą, apie mūsų gyvenimą čia, apie lietuvius Lietuvoje... Rezultatas tikrai nuostabus, nes niekas ir niekada nesupras Amerikoje gyvenančių lietuvių, jų gyvenimo, jų tikslų, jų džiaugsmų ir rūpesčių tol, kol nepabuvos čia pats, nepabendraus su žmonėmis, neprisilies prie taip toli nuo Lietuvos puoselėjimos lietuviybės.

Norėjome, kad nuoširdi draugystė ir supratimas lydėtų šį apsilankymą, tai mums būtų buvusi didžiausia palaikoma ir įvertinimas. Bet sulaukėm kur kas daugiau! Nijolė, kuri buvo gana kategoriškos nuomonės dėl mums visiems naujiems išeiviams tokio aktualaus dvigubos pilietybės klausimo, pamačiusi, pajutusi, ką tai reiškia kiekvienam lietuviui, nuo šiol – bus nuoširdi ir aktyvi mūsų užtarėja. Jos nuomone, dviguba pilietybė – tai įgimta kiekvieno lietuvių teisė! Kad mes esame viena tauta, vienas kūnas, tegul ir pabirę po pa-

saulį, kad tik vieninga tauta yra stipri, sveika, drąsi tauta! Kaip susivienijome visi prieš daugiau nei dvidešimt metų atkuriant savo laisvą valstybę, taip laikas ir vėl susivienyti visiems pasaulio lietuviams, nes tik tai tauta išėję, vienybėje sustoję, galėsime daug nuveikti vardan Lietuvos.

Ačiū dar kartą visiems, ačiū mūsų brangiausioms viešnioms Nijolei ir Saulei, atvežusioms saulutę į šaltąją Čikagą, viltį, kad mūsų žmonės vėl susiburs, bus vienas kūnas – Lietuva. Tikrai žinome, kad Nijolė prisijungs prie mūsų nuostabių žmonių, mūsų vienybės – Lietuvos pilietybės visiems pasaulio lietuviams, kad ir kokią kitą pilietybę jie turėtų.

Remigijus Ivanovas ir
Beata Ivanauskienė

KELIŲ NETIKSLUMŲ ATITAIŠYMAS

Noriu nuoširdžiai padėkoti „Draugo“ redaktorei Laimai Apavičienei už laikraščio ir jo skaitytojų vardu įdėtą sveikinimą ir sveikatos linkėjimus mano 80-ties metų jubiliejaus proga („Draugas“, 2011 m. kovo 22 d.).

Kaip pažymi straipsnio autorė, rašydama ji naudojosi laikraščio „Tauragiškių balsas“ straipsniu. Šia proga jaučiu pareigą atitaisyti dvi netikslias mintis, atklydusias iš Klaipėdos laikraščio „Klaipėda“. Būtent, kad mano kitas, prieš tai įvykęs autorinis koncertas Vilniuje nebuvo susietas su mano 75 metų sukaktimi, bet įvyko 2003 metais. Nebuvau jo rengėju (kaip teigiama), o buvau į jį pakviestas Vilniaus jėzuitų gimnazijos muzikos mokytojo maestro Leonido Abario. Pasak išspausdintos programos, rengėjais buvo: Lietuvos liaudies kultūros centras, Lietuvos chorų sąjunga, Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia ir Vilniaus jėzuitų gimnazija. Kun. Lionginui Virbalui,

SJ, Šv. Kazimiero bažnyčios rektoriui, aukojant šv. Mišias, mano parašytą Mišių dalis ir giesmės giedojo kamerinis choras „Aidija“ ir Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos jaunimo choras, vadovaujamas Romualdo Gražinio. Vyko koncertas su 6-iais mano kūriniais, dalyvavo solistas baritonas Mindaugas Žemaitis, 9 Vilniaus miesto chorai, vargonais palydėjo Vilniaus katedros vargonininkas Bernardas Vasiliauskas. Dirigavo R. Gražinis. Koncertas užbaigtas mano tėvo, kompozitoriaus Juozo Stroliaus kūrinio pagal Pauliaus Jurkaus eiles „Parveski, Viešpatie“. Diriguoti šį kūrinį buvau pakviestas aš. Po koncerto tuometinis Lietuvos Liaudies kultūros centro vedėjas Juozas Mikutavičius įteikė man LR Prezidento Rolando Pakso paskirtą Karininko kryžių „Už nuopelnus Lietuvai“, kadangi prezidento kviečiamas kiek anksčiau įteikimo iškilmėse dėl brolio mirties dalyvauti negalėjau.

Kitoj vietoj klaidingai teigiama, kad redaguojau „Muzikos žinias“. Dėl 2008 m. spalio mėnesį mane ištikusio insulto buvau nuo šio darbo (dėl naktinio užsisėdėjimo) savo gydytojo atkalbėtas. Todėl ir neredaguojau. Esu daugelį muzikų kalbinęs imtis šio darbo, bet niekas iš jų nesutiko. Šia proga kviečiu ypač naujai į Ameriką (JAV ir Kanadą) iš Lietuvos emigravusius, kurių lietuvių kalba natūralesnė (bent už mano, prieš 70 metų apleidusio Tėvynę Lietuvą), gal kas apsiimtų kasmet sudaryti po vieną, du ar tris žurnalo numerius. Žinoma, pageidautina, kad žurnalas atspindėtų šio žemyno lietuvišką muzikinę veiklą, nors praityje jame šiek tiek vietos rado ir dalis bet kokios kitos mūsų kultūrinės veiklos, neaplenkiant mūsų išeivijos Vokietijoje, tolimoje Australijoje ar Pietų Amerikoje. Jei susidomėjote, prašau, palikite man telefoninę žinutę šiuo numeriu (708) 687-1430.

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

TELKINIAI

Columbus, OH

Nauja JAV LB Columbus, OH apylinkė.

Columbus lietuviai susibūrė į LB apylinkę

SIGITA ŠIMKUVIENĖ

Gražiai magnolijų pražydusiais žiedais pasitiko mane Columbus, OH miestas. Buvau pakviesta vietinių lietuvių dalyvauti jų ypatingame renginyje – apylinkės steigiamajame susirinkime.

Į susirinkimą susirinko įvairių kartų lietuviai: jauni žmonės, atvykę iš Lietuvos prieš dešimtmetį ir seniau, ir senbuviai. Štai Algirdas ir Josepha Vasiliauskai Columbus gyvena nuo 1964 metų. Anksčiau jie gyveno Kanadoje. Jie gana greitai prisijungė prie čia gyvenančios lietuvių grupės – Vinco Mažeikos ir kitų. Senųjų lietuvių grupė savo veiklą pradėjo dalyvaudama tarptautinėje miesto šventėje – festivalyje, kuris jau tapo tradiciniu.

Buvo įdomu susipažinti ir pabendrauti su Vincu Mažeika, kurio šeima jau 100 metų gyvena Columbus mieste. V. Mažeikos senelis, kilęs nuo Jurbarko, atvyko į šį kraštą laimės ieškoti. Pats Vincas jau nekalba lietuviškai, bet jam labai svarbu tęsti lietuviškas tradicijas. Tai jo pažinčių dėka steigiamajam susirinkimui buvo gauta salė Ohio State University. Pats Vincas pernai lankėsi Lietuvoje, kur surado savo gimines. Jis tuo labai džiaugiasi.

Kaip pasakojo Jūratė Phillips, šio renginio pagrindinė organizatorė, jai Columbus lietuvių surasti padėjo jos vyras, kuris yra tiesiog iš-

John Phillips nuotr.

mylėjęs savo žmonos gimtąją šalį Lietuvą, daug supranta ir šiek tiek kalba lietuviškai. Kartą užėjęs į parduotuvę, jis atkreipė dėmesį į pardavėjos gintarinius auskarus. Išdrįso pakalbinti – taip surado pirmus lietuvius Columbus mieste. Nuo to laiko Jūratė mielai dalyvaudavo tarptautiniame festivalyje, į šį renginį įtraukdama ir visus sutiktus lietuvius. Jaunimo ratas plėtėsi, daugėjo susitikimų. Columbus lietuvių šeimose auginami vaikai, atrodo, buvo viena iš svarbiausių priežasčių, paskatinusių vietinius lietuvius burtis – plėsti lietuvišką veiklą ir įteisinti ją.

Jūratė Phillips – šiaulietė, dailininkė, interjero dizainerė, ėmėsi suburti vietinius lietuvius į telkinį. Du mėnesiai prieš steigiamąjį susirinkimą Jūratė pasiuntė gražų laišką, kviesdama lietuvius susiburti ir atvykti. Ir datą parinko ypatingą – prieš Velykas, prieš pavasarinį atgimimą, atsinaujinimą.

Džiaugėsi ji savo padėjėjais, kurie daug prisidėjo, kad šis renginys įvyktų. Tai: Mirta ir Algis Valaičiai, Algirdas Vasiliauskas su žmona Josepha, Rūta Agresti su savo mama Zita Astrauskiene, Kristina Valunta-Yong, Mažeika, Sullivan su savo žmona Gabriele, Esta Powell.

Į susirinkimą atėjo ir jauni studentai Adomas ir Mykolas Daugirdai ir Kristijonas Vaitkus, kurie mokosi Ohio State University.

Aišku, koks lietuvių susibūrimas be lietuviškų skanėstų! Ant stalo puikavosi didžiulis trispalvės spalvomis papuoštas tortas, sumuštiniai, silkė ir kiti skanėstai. Vaikai turėjo progos ieškoti Velykinių margučių, paskui juos ridenti. Vyko ir loterija, kuriai savo nuostabius darbus paaukojo Jūratė Phillips. Susirinkimas pavyko – visi vienbalsiai pritarė apylinkės įsteigimui ir tuoj pat išrinko savo valdžią – apylinkės pirmininke tapo Jūratė Phillips, sekretore – Lina Borch, išdininke – Rūta Agresti, už kultūrinius-akademinčius renginius bus atsakingas Vincas Mažeika, sporto ir jaunimo reikalais rūpinsis Mažeika Sullivan.

Sveikiname naują lietuvišką telkinį, linkime kantrybės ir sėkmės puoselėjant lietuvišką veiklą!

Sigita Šimkuvienė – JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė

Detroit, MI

Pagerbėme motinas

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Kaip gera tiems, kurie dar turi Motinas.

Kaip gera tiems, kurie gali pabučiuoti jų visada šviesos kupinus veidus ir geras rankas.

Kaip gera tiems, kurie gali pamatyti savo atspindį jų akyse.

Kaip gera tiems, kurie gali džiaugtis Motinų palaiminimu.

Ir iš kur tas sūnų ir dukrų ištikinimas, kad Motina yra amžina?

Tad nulenkite galvas ir pasimel-skime už mūsų mylimas ir nuostabias Mamas!

Gegužė – gražiausias pavasario mėnuo. Po visų žiemos šalčių, ledo ir sniego ateina pavasaris, atgimsta gamta, įvairiaspalviais žiedais sužydi augmenija, atsinaujina gyvybė. Gegužės mėnuo katalikiškame pasaulyje skiriamas mūsų dangiškos motinos Marijos garbei.

Kun. Jonikas įteikė kiekvienai moteriai po rožę.

Sekmadienį, gegužės 8 d., Šv. Antano lietuvių parapijoje, Detroit, Michigan, vyko motinų ir močiūčių pagerbimas. Šventė prasidėjo koplyčioje šv. Mišiomis už gyvas ir jau į amžinybę išėjusias mūsų motinas. Mišias aukojo klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Skaitinius skaitė Algis Kaunelis. Savo pamoksle kun. Jonikas pabrėžė, kad šios šv. Mišios aukojamos su giliu dėkingumu bei meile mūsų mamytėms už suteiktą gyvybę. Su kupinu džiaugsmu širdyje sveikiname jas šiandien ir linkime, kad Dievo palaima jas lydėtų šiais žemės keliais. O toms, kurios jau peržengė amžinybės slenkstį, kad Dievas suteiktų niekados nesibai-giančio džiaugsmo ir laimės danguje. Prisiminėme neseniai, prieš porą dienų išventintus mūsų tris vietinius vyskopus. Dėkokime jiems ir jų motinoms už jų gyvybes, kad išauklejo savo sūnus tarnauti Dievui ir Bažnyčiai! Mišių metu giedėjo Juligha Noruševičiūtė ir parapijiečiai. Vargonais akompanavo Erik Bak. Po Mišių buvo sugiedota Švč. Mergelės Marijos litanija.

Po Mišių į salę motinų pagerbimo proga susirinko gražus būrelis žmonių. Stalai buvo gražiai papuošti pavasario žiedais. Buvo paruošta mamų paroda. Prie scenos, ant

stalo, padengta lininė staltiesė, ištiesta įvairių spalvų ir raštų juostų. Taip pat buvo išdėstyti medžio drožiniai, vaizduojantys Aušros vartų Mariją, Vargo mokyklą, Šiluvos Mariją, Pietą, lietuvę motiną, skaitančią knygą. Taip pat iš molio padarytos Marijos statulėlės, medinis rožinis ir parapijiečių motinų nuotraukos. Prie mirusiųjų motinų nuotraukų degė žvakutės, o prie gyvųjų – padėta po rožytę.

Renginio programai vadovavusi Zita Skučienė pasveikino visas atsilankiusias mamytes ir močiutes. Kun. Jonikas sukalbėjo invokaciją. Prieš važiuodamas į savo antrąją parapiją – Dievo Apvaizdos – atnašauti šv. Mišias, kun. Jonikas įteikė kiekvienai moteriai po rožę ir jas pabučiavo.

Tarti žodį pakviestas parapijos tarybos pirmininkas. A. Strakšys pasveikino visas mamytes ir močiutes su jų diena ir perskaitė straipsnį iš „The New York Times“ apie mamytės meilę. Toliau sekė vienuolikmečio Ričardo Strakšio ir jo sesutės dešimtmetės Patricia Strakšytės programėlė. Seselė vienuolė Zosė Strakšytė pianinu paskambino kelis kūrinėlius. Z. Skučienė skaitė Janinos Guodienės eilėraštį „Mano mamos rankos“.

Parapijos vardu A. Strakšys padėkojo visiems, kurie atsilankė mūsų minėjime, o taip pat klebonui kun. Jonikui už šv. Mišių auką ir invokaciją, meninės programos atlikėjams bei visiems ir visoms, kurie prisidėjo prie šios programėlės, vaišių ir gražaus motinų pagerbimo.

Po to parapijiečiai vaišinosi su neštomis vaišėmis, vyko malonus, šeimyniškas bendravimas. Gausiam vaišių stalui tikrai nieko netrūko, gal tik gulbės pieno. Z. Skučienė vadovavo bendram dainavimui, dainavome mamai skirtas dainas.

Motinos diena suartina motinas ir vaikus. Kalbėti apie motiną – tai paliesti švelniausius žmogaus jausmus. Kalbėti apie mamą, mamytę – tai sužadinti malonius ir gražius vaizdus žmogui. Vienam gal pasirodys liūdnas, skausmo pilnas veidas, pasilenkęs ties sergančiojo lova. O kitas gal prisimins motiną, besidžiaugiančią mūsų pasiekimais ir laimėjimais. Ne visi esame laimingi turėti gyvas motinas. Ne visos motinos yra laimingos turėti gyvus vaikus. Amžinoji ramybė laikinai atskiria mus vienus nuo kitų, lieka skausminga tuštuma, prisiminimai. Dėkojame savo motinoms už iškieptą meilę Lietuvai ir lietuviškam žodžiui.

Ką galime padovanoti mūsų gyvoms mamytėms už jų neblėstančią meilę, rūpestį ir pasiaukojimą – tai pagarbą, meilę, spindintį žvilgsnį, švelnų apkabimą, švelnų meilės žodį. O mes, kurie netekome savo mamų, galime pasimelsti už jas, nunešti gėlių ant jų kapo ir ištarti žodžius: „Ačiū Tau, Mama, už gyvybę, už kantrybę. Atsiprašau, Mama. Ačiū už viską. Myliu Tave, miela ir brangi Mamyte. Lydek, saugok mane ir iki susitikimo anapus.“

Regina Juškaitė-Švobienė – Šv. Antano parapijos Detroit renginių vadovė.

A. Gečys: „Mane stebina nesantuokoje gyvenančių lietuvių gausa”

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Pensininkus galima skirstyti į tris grupes. Pirmoje grupėje esantieji padidina laiką, leidžiamą golfo laukuose, o atliekamu laiku keliauja. Antroji grupė savo turėtus darbus, pareigas bei laiką sumažina, bet lieka toje pačioje savo profesijos, amato ar visuomeninio darbo vagoje. Trečioji grupelė – turbūt skaičiumi mažiausia – atranda kažką visai naujo ir skirtingo. Vienas iš pastarosios grupės sutiko daugiau apie savo naują gyvenimą papasakoti.

Kalbinu **Algimantą Gečį**, JAV LB istorijoje vienintelį tris kadencijas dirbusį Krašto valdybos pirmininką. Iš profesijos jis yra inžinierius (su bakalauru) ir vadybininkas (su magistro laipsniu inžinerijos administracijoje). Dabar – jau pensijoje – jis yra vertėjas. Skaitytojai gal prisimins, kad rugsėjo 30 d. švenčiama Tarptautinė vertėjų diena („Draugas”, 2010 m. rugsėjo 30 d.).

– **Ačiū už sutikimą pasidalinti savo nauju pensininko užsiėmimu. Kaip visa tai prasidėjo?**

– Paklaustas šio klausimo, šypsodamasis atsakau, kad vertėjauti pradėjau, norėdamas padėti išimylėjusiems ir patyrusiems vedybinio gyvenimo skriaudas. Pradėkime nuo meilės! Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, į mano gyvenamojo Philadelphia miesto apylinkes pribuvo gana gausus būrys iš Lietuvos atvykusių ir už amerikiečių ištėkėjusių lietuvių jaunamarių. JAV Imigracijos tarnybai norint įsitikinti, kad vedybos nėra fiktyvios, apklausai iškviisdavo jaunavedžius ir, man vertėjaujant, pareigūnai stengdavosi nustatyti vedybų autentiškumą. Jaunavedžiai sėdėjo laikydamiesi rankomis, pareigūnams rodė vestuvių ir medaus mėnesio nuotraukas. Neretai prie amerikiečio patėvio meiliai glaudėsi lietuvaits iš Lietuvos atsivežtas sūnus ar dukra.

Kaip gerai žinome, ne visoms vedyboms lemta išsilaikyti. Dingsta meilė, tarpusavio pagarba, atsiranda neapykanta, kartais prasideda amerikiečio sutuoktinio smurtavimas prieš lietuvaite žmoną. Šiuo nemaloni atveju buvau kviečiamas vertėjauti JAV teismuose, dvejiems atvejais vyrams dėvint ir kalinio rūbą. Žmonos ir vaikai tuo metu jau buvo priglausti specialiuose globos namuose, kurių adresas net ir vertėjui nebuvo atskleidžiamas.

– **Kokie yra reikalavimai, kvalifikacijos, norint būti vertėju?**

– Pirmiausia būtina gerai žinoti kalbą bei jos niuansus. Dažnai man būdavo keliamas klausimas, kokia kalba man yra prigimtinė? Ar namuose su artimaisiais kalbu lietuviškai? Atsakydavau, kad su žmona Terese tik baramės anglų kalba. Vertėjavimo bendrovės pageidauja, kad vertėjas palaikytų ryšius su gimtuoju kraštu, bent kas keletą metų krašte apsilankytų. Aš šį reikalavimą išpildau kas treji metai nuvykdamas į Lietuvą, ten dalyvaudamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime ir bendraudamas su giminėmis.

Paskutiniaisiais metais valstijos vertėjams buvo griežtinami reikalavimai. Privalu JAV universitete, paprastai turinčiame teisės mokyklą, išklausti dviejų dienų seminarą bei išlaikyti egzaminą. Man šie reikalavimai nėra taikomi. Mano profesinis pasiruošimas įteisintas ilgametės vertėjavimo patirties.

– **Ar Jūsų darbdavys atrado Jus ar, priešingai, Jūs jį suradote? Kokios darbo sąlygos? Kiek va-**

landų dirbate per savaitę? Ar apie būsimą vertėjavimą gaunate specifinės informacijos?

– Mane surado. Praeityje kaip nepriklausomas vertėjas esu vertėjavęs apie tuzinui vertėjavimo bendrovių Pennsylvania ir kaimyninėse Maryland, Delaware ir New Jersey valstijose. Tais atvejais iš anksto gavdavau gana detalią specifinės bylos informaciją. Šiuo metu prisilaikau prie vienos didelės bendrovės, teikiančios vertėjavimo paslaugas net dviem šimtais kalbų. Paskutiniaisiais metais vertėjauju vien tik telefonu iš namų. Vertėjavimo bendrovei kompiuteriu pateikiu laiką, kada sutinku priimti telefoninius skambučius. Per mėnesį susidaro apie 30 darbo valandų. To pilnai pakanka pensininko gyvenimo prašviesinimui ir... Alzheimer ligos atitolinimui.

Teresė ir Algimantas Gečiai.

– **Kokie tų įstaigų klientai ir kokia būtų jų bendra charakteristika?**

– Sunkoka pateikti apibendrinančias ir statistiniais duomenimis pagrįstas išvadas, gerai žinant, jog vertėjo paslaugomis nesinaudoja anglų kalbą mokantieji studentai ir sėkmingai įsidarbinę įvairių sričių lietuviai profesionalai. Tačiau apibendrinančią nuomonę esu susidaręs. Didžioji dauguma emigravusių yra gimę po 1975 metų. Gausu jau nepriklausomoje Lietuvoje gimnaziją baigusio jaunimo. Pradedu tikėti iš Lietuvos atklystančiu teiginiu, kad jau penktoje gimnazijos klasėje jaunimas pradeda planuoti savo išvykimą į užsienį. Mažai man tenka susidurti su kaimo žmonėmis. Kaimo žmonės, kuriems tenka vertėjauti, daugiausia artėja prie pensijos amžiaus. Kas įdomu, kad vos keliais atvejais teko susidurti su taip vadinamais „runkeliais”. Dauguma jų gudrūs, dirbti ir užsidirbti siekiantys žmonės. Kai kurių iš Lietuvos išvykta po daugiau kaip šešių mėnesių patirto nedarbo. Paprastai pirma į D. Britaniją atvyksta šeimos galva (vyras ar vieniša moteris), paskui atsikviečiama žmona, kiek vėliau prisijungia vaikai. Didelis skaičius šeimų yra susituokę antrą kartą. Esu vertėjavęs merginai, kurios trys vaikai turėjo skirtingų tėvų pavardes. Prisiminiau laikus, kai į JAV atvykusi mano tėvų karta kritikavo čia

– **Ar tenka turėti reikalų su teismais ir ten patenkančiais nusikaltėliais? Kuo jie kaltinami?**

– Britų teismuose teko susidurti su lietuviais narkomanais, narkotikų platintojais, valkatomis (išstisus metus gyvenančiais parkuose), alkoholikaais. Su „pirmajai profesijai” atstovaujančiais neteko susidurti. Teismų darbuotojai profesionalūs, suimtiesiems teikiama medicininė bei psichologinė pagalba. Apgydytus, ypač neturinčius šeimos, britai paprastai deportuoja į Lietuvą. Kas įdomu, kad nėra tekę vertėjauti nė vienam mušeikai. Tarpusavio muštynės buvo didelė „pirmabangių” į JAV lietuvių problema. Policijai juos suėmus, sakydavo esantys lenkai. Nenorėjo teršti gero lietuvių tautos vardo.

– **Kokios Jūsų tiesioginės pareigos vertėjaujant? Ar reikia versti pažodžiui? Gal yra progu ką nors paaiškinančio ar švelninančio nuo savęs pridėti? Ar yra vietos tautiniam sentimentui parodyti?**

– Vertėjavimo būdas susijęs su tuo, kam vertėjauji. Jei teismui, esi teisėjo prisaikdinamas, ir tenka versti pažodžiui. Tai galioja tiek JAV, tiek D. Britanijos teismams. Vertėjaujant valdžios įstaigoms, medicininiam personalui, vertėjui leidžiama surinkti faktus (lietuviai, aiškina mi reikalus, mėgsta nuklysti į lankas!) ir pareigūnui pateikti problemos santrauką. Vietos tautiniam sentimentui parodyti nėra daug, nėra vietos ir bet kokiam moralizavimui. Dažnokai pareigūnams tenka priminti, kad Lietuvos valstybė yra Europos Sąjungos narė, kad jos piliečiai turi pilną teisę D. Britanijoje įsidarbinti. Tenka kartais paaiškinti keistoką mūsų elgesį, išplaukiantį dėl daugelio metų okupacinės patirties. Britų valdžios pareigūnai jokių būdu nėra nusistatę prieš lietuvių imigrantus, daugelis nori atvykusiems padėti. Kartais prasitaria, kad vertėjauju iš Amerikos. Pasigirsta „Vaje, vaje!”.

– **Ar yra buvę atvejų, kur Jums sunku suprasti kai kuriuos lietuvių vartojamus terminus, pasiskolintus iš kitų kalbų? O kaip su žemaičiuojančiais klientais? Ar susikalbate?**

– Lietuvių imigrantų naudojamų „kalbos šiukšlės” problemos vertėjaujant nesudaro. Sąjūdžio laikais gimusi karta rusiškai kalbėti lyg jau ir nesugeba. Žemaičiuojantys klientai taip pat ne problema. Kartais bėdų sudaro škotiška, airiška ar velsiška pareigūnų tarmė. Tokiu atveju paprasčiau klausimą pakartoti. Jei man dar neaišku, klausimą performuluoju ir paklausu, ar teisingai supratau pareigūno klausimą. Tada verčiu lietuviui klientui. Kas mane maloniai stebina – yra iš Lietuvos atvykę asmenys su rusiškais, lenkiškais, gudiškais pirmaisiais vardais ir pavardėmis. Kaip tobulai jie kalba lietuvių kalba! Tai dar vienas įrodymas, kad valstybinė kalba visada ima viršų. Lenkijos ir Šalčininkų rajono tautinių mažumų „politikams” tikrai esama pagrindo jaudintis.

Nukelta į 15 psl.

– **Kaip suprantu, Jūsų vertėjavimu naudojasi ir Didžiosios Britanijos valdžios įstaigos. Kaip suderinate laiką – juk visas vyksta kitoje Atlanto pusėje?**

– Devyniasdešimt procentų laiko praleidžiu vertėjaudamas Jungtinės Karalystės valdžios įstaigoms, likusį laiką – JAV valdžios įstaigoms ir draudos bendrovėms. Kai Philadelphia yra 9 val. ryto, D. Britanijoje penkiomis valandomis vėliau. Kai kurios valdiškos socialinės rūpybos įstaigos ten dirba visomis savaitės dienomis, tuziną valandų per parą. Nereikia aiškinti, kad ligoninės, policija ir kalėjimai darbuojasi 24/7.

Jono Urbono („Draugo” archyvo) nuotr.

rastą amerikietiškąją moralę. Kas mane stebina, tai nesantuokoje gyvenančių lietuvių gausa. Britų įstaigų pareigūnai klausimą formuluoja „Ar gyvenį su partneriu?”. Man įdomus ištėkėjusių moterų atsakymas: „Aš gyvenu su sutuoktiniu.” Ir tai sakoma su balse išreikštu pasidžiavimu. Tvirtų šeimų nebuvimas, tėvų bei giminių teikiamo užnugario stoka, didelė problema emigravusiai tautos daliai. Vakar teko vertėjauti vos 20-ties metų vyriškiui, sveltimate krašte palikusiam „partnerę” su dviem mažamečiais vaikais. Vyriausias dar neturi trejų metų.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Amerikos sostinės Kaziuko mugė

Sesė JANINA ČIKOTIENĖ

Pavasario gėlės žydėjo ne tik apylinkėje, bet ir Kaziuko mugėje, kurią ruošė Washington, DC skautai 2011 metų balandžio 2 d. Daugelį metų skautai šią savo tradicinę šventę ruošė St. Elizabeth mokykloje, bet šiais metais sugrįžo į erdvesnius, patrauklesnius bei jaukesnius Latvių namus.

Tik pravėrus duris matėsi keli staliukai, apkrauti įvairiais užsiėmimais vaikams. Ten sukinėjosi ps. fil. Ginta Remeikytė-Gedo, kuri jau kelerius metų organizuoja šiuos užsiėmimus. Jos talkininkai getonšlipsiai buvo pasiruošę užimti susidomėjusius mažuosius.

Įeinant į didžiąją salę dvelkė spalvingu pavasariu. Tai v. s. fil. Meilės Mickienės nuopelnas, kuri jau daugelį metų su didele patirtimi tvarko prekystalių išdėstymą bei mugės salės papuošimą. Stalai buvo dengti įvairiaspalvėmis staltiesėmis, virš kiekvieno lingavo keli balionai, tiesiog kvieste kvietę prisėsti skaniams pietums ir pabendravimui. Pietus buvo galima nusipirkti tuoj pat atvykus, tad kai kurie svečiai, išgiję bilietėlius, stoji į eilę. Jiems sparčiai patarnavo virtuvės šeimininkai akademikai bei skautai vyčiai (su pagrindiniu šefu s. v. fil. Algiu Šilu priešakyje). Girdėjosi, kad svečiai maistu buvo patenkinti.

Ten pat švytėjo patraukli bei viliojanti židinių kavinė. Pagrindinė kavinės organizatorė vyr. sk. fil. Gražina Blekaitienė, apgalvojusi ir suplanavusi kiekvieną smulkmeną, su savo padėjėja ps. Daiva Orentiene

„Pušyno“ draugovės draugininkė j. s. gintarė Aldona Petraitienė įteikia „Gyvybės gelbėjimo kryžiaus su Lelija“ apdovanojimą JAV Atlanto rajono vadui, s. v. ps. Tomui Skučui.

Broniaus Čikoto nuotraukos

Skautės žodį duoda Ingrida Skirpaitė. Vėliavą laiko skautas Matas Mickus.

bei kitomis pagalbininkėmis linksmam pjaustė židinių pagyrimų nusipelnusius, namuose gamintus tortus ir dalijo saldumynų pageidaujantiems. Tarp „Napoleonų“ bei kitų įvairiausių tortų „augo“ grybukai, šypsojosi margučiai, puošdami kavinės stalą bei džiugiai nuteikdami artėjančioms šv. Velykoms.

Ne visi svečiai pirmiausia rūpinosi maistu. Kiti skubėjo prie aplinkui salę išsirikiavusių prekystalių, nuklotų paveikslais, papuošalais, drožiniais, gintarais, margučiais, šiaudinukais, šakočiais, veltos vilnos rankdarbiais ir daugybe kitų idomybės. Už vieno stalo matėsi Pušyno draugovės Undinių skilties skautės su globėja vyr. sk. Asta Banionyte, nudengusios stalą spalvingomis sausainių širdelėmis, ant kurių galėjo užrašyti kiekvieno pirkėjo vardą.

Išsiskyrė vienas stalas, ant kurio buvo išdėstyti įvairūs dalykai, o už jo stovėjo židinių s. fil. Audronė Pakštienė ir vyr. sk. Teresė Landsbergienė. Tai labdaros stalas. Čia pirkėjai galėjo paremti tris labai finansinės paramos reikalingus projektus – mons. Antano Lapės fondą Telšių kunigų seminarijai, kun. Kastyčio Ramausko lopšėlį/darželį ir labdaros organizaciją „Vaiko vartai į mokslą“. Akys sustojo prie didžiulės medinės meniškai išdrožtos lėkštės, pavadintos „Jūratė ir Kastytis“. Tai menininko, ypač pasižymėjusio medžio dirbiniais, Mindaugo Jankausko darbas. Jis buvo šios srities specialistas, jautęs potraukį medžiui nuo jaunų dienų. Atvykęs į Ameriką, po darbo lankydavo klases, kuriose gilinavosi į medžio savybes, grožį bei paslaptis, kaip jas atskleisti, parodyti bei paaiškinti drožinių mėgėjams bei įvertintojams. Jis dažnai savo kūryboje naudodavo lietuviškų pasakų bei dainų temas. Surošė tris sėkmingas parodas. M. Jankauskas net 12 metų buvo puikus židinių Washington mokytojas, kai kasmet per savo darbų sueigą židinių dirbdavo su Mindaugo paruoštais medžio gabaliukais ir grįždavo namo

su gražiausiais „savo“ pagamintais medžio dirbiniais. Visų mūsų namus puošia šie drožiniai. Mindaugas mirė 2010 m. spalio 22 d. Lėkštę labdaros stalui paaukojo jo našlė židinė s. Irena Jankauskienė.

Pirmą kartą Washington Kaziu-

Davę žodžius (iš k.) vilkiukas Kovas Kirvelaitis, paukštytės Indraja Kirvelaitytė ir Taira Čikotaitė, udrytė Viktorija Petraitytė ir paukštytė Laura Klimaitė.

ko mugėje dalyvavo prekiautoja Elaine Luschas iš Pennsylvania valstijos. Ji atvežė savo margučius ir šiaudinukus. Norėdama pamatyti, ką siūlo kiti, ji apžiūrėjo ir kitų stalus. Jos dėmesį patraukė M. Jankausko išskirtinė lėkštė. Sužinojusi drožinio istoriją, Elaine nutarė lėkštę įsigyti. Ši mugė jai buvo sėkminga ne tiek dėl jos prekių pardavimo, kiek lietuviškų rankdarbių įsigijimo. Mat Elaine yra Frackville, Pennsylvania lietuvių muziejaus direktorė, viena iš 97-tojo Lietuvių dienų festivalio organizatorių. Ši šventė šiais metais įvyks rugpjūčio 13–14 d., o festivalio tema – „Lietuvių liaudies menas“ ir „Lietuviai sporte“. Lėkštė su M. Jankausko nuotraukomis bei jo biografija bus parodyta per festivalį, o po to keliaus į lietuvių muziejų. Elaine nusipirko ir kitų lietuviškų rodomųjų festivaliui – juostų bei lininių su

įrašais įsūtų rankšluosčių.

Netrukus pasigirdo pranešimas, kad prasidės iškilminga sueiga. Skautai pradėjo rikiuotis ant scenos. Sueigą vedė s. fil. Audrius Kirvelaitis. Jaunesniosios skautės žodį davė Taira Čikotaitė, Indraja Kirvelaitytė ir Laura Klimaitė. Ūdrytės žodį davė Viktorija Petraitytė. Jaunesniojo skauto žodį – Kovas Kirvelaitis, skautės žodį – Ingrida Skirpaitė, o skautų žodį – Augustinas ir Dominikas Pavilioniai. Pasipuošusius naujais kaklaraiščiais juos pasveikino Washington židinio vadovė ps. Janina Čikotienė ir įteikė po dovanėlę.

Buvo smagu matyti, kad ir vyresni skautai nusipelnė apdovanojimų. Perskaičius LSS Tarybos pirmininko v. s. fil. Gintaro Taoro įsakymą nr. 21, JAV Atlanto rajono vadui s. v. ps. Tomui Skučui buvo suteiktas „Gyvybės gelbėjimo kryžiaus su lelija“ apdovanojimas. Perskaičius vyriausios skautininkės s. fil. Rūtos Baltaduozytės-Lemon įsakymą nr. 15, buvusiam Mindaugo draugovės draugininkui s. fil. Pauliui Mickui už pavyzdingai gerai atliktas pareigas ir už sumanų vadovavimą buvo suteiktas „Už nuopelnus“ ordinas. Abiem broliams apdovanojimus įteikė „Pušyno“ draugovės draugininkė j. s. gintarė Aldona Petraitienė.

Židinio vadovė J. Čikotienė įteikė „Ačiū“ ženkliuką židinietei ps. Vidai Čejauskienei už 10 metų organizavimą bei vadovavimą sėkmingai židinių kavinėi.

Po to akys nukrypo į loterijos stalą, kurį organizavo akademikai su s. fil. Jennifer Antanaityte-McCarthy priešakyje. Nusipirkusieji bilietėlius tikėjosi patekti į laimingųjų skaičių. Daugelis norėjo laimėti dviejų gintarinių beržų paveikslą. Paskelbus pirmojo laimėjusio bilieto numerį paaiškėjo, kad jį nusipirko dažnai loterijose pasisekimą turintis Bronius Čikotas. Jis ir pasirinko tuos išpūdingus lietuviškus siūbuojančius beržus.

Sėkminga Kaziuko mugė baigėsi. Daug įdėto darbo atnešė gražius vaisius (virtuvėje net maisto pritrūko). Kitais metais vėl lauksime mielų svečių bei smagaus pabendravimo.

„DRAUGO” LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

2011 m. gegužės 9 d. Willow Springs miestelio mokyklos mokinė Viltė Vaitkutė buvo apdovanota konkurso „All Ammerican Boy or Girl Competition” žyma už pasiekimus moksle ir užklasinėje veikloje. Šį konkursą prieš keturiasdešimt metų įsteigė dabartinio JAV Atstovų rūmų Illinois 3-os apygardos kongreso narys William Lipinski. Trečioji apygarda apima Berwyn, Brookfield, LaGrange, Lyons, Willow Springs, Burbank, Oak Lawn, Palos Hills ir kitus pietvakarinius Čikagos priemiesčius bei tokius Čikagos rajonus kaip Bridgeport ir Evergreen Park. Šiuo metu šios apygardos kongreso nariu yra Daniel Lipinski.

Šiais metais konkurse dalyvavo apie 1,500 septintokų ir aštuntokų iš 120 mokyklų, esančių trečiojoje apygardoje. Į finalą pateko arti 100 mokinių, tarp jų ir Willow Springs miestelio aštuntokė Viltė Vaitkutė. Viltė yra ir Čikagos lituanistinės mokyklos mokinė. Sveikiname Viltę su gražiu pasiekimu.

„Draugo’ lietuviukų” info

Grupė konkurso „All Ammerican Boy or Girl Competition” laimėtojų. Pirma iš kairės sėdi Viltė Vaitkutė.

Asmeninio albumo nuotr.

Vaikai apie Velykas ir pavasarį

Žydi gėlės
Visokiausių spalvų
Žydi medžiai
Įvairiausių žiedų.

Parskrenda paukšteliai
Iš šiltų kraštų
Oi! kokie jie pavargę
Tie vargšeliai!

Išeina vaikučiai į lauką
Tokie linksmi ir energingi,
Visus tris mėnesius
Prasėdėję jie viduje.

O! O! O!
Kaip smagu lauke!
Kas žinojo, kad pavasaris
Toks ilgėtas mūsų širdyse!

Ada Kanapskytė
ČLM 6 kl.

Pavasaris yra vienas iš gražiausių metų laikų. Gamta pabunda iš žiemos miego. Medžiai pradeda skleisti lapus, iš po žiemos sniego išlenda pirmos pavasario gėlės. Saulutė vis skaisčiau šviečia ir šildo dar išalusią žemę. Dienos vis ilgesnė ir ilgesnės. Man pavasaris patinka ir todėl, kad galiu daugiau laiko praleisti lauke.

Pavasari bŭna viena iš gražiausių švenčių – Velykos. Tai Kristaus Prisikėlimo šventė... Mes visi džiaugiamės Kristaus Prisikėlimu ir švenčiame šią nuostabią šventę.

Pavasari prasideda beisbolo sezonas. Tai yra vienas iš mano mėgstamiausių žaidimų.

Martinus Stanys
ČLM 6 kl.

Mano mėgstamiausias metų laikas – pavasaris. Pavasari gėlės pradeda žydėti. Bet labai daug lyja. Pavasari bŭna Velykos ir visi vaikai dažo kiaušinius. Aš turiu savaite atostogų. Man labai patinka, kad oras pasikeičia, pasidaro labai šilta.

Per Velykas aš nudažau daug kiaušinių gražiom spalvom, ir juos su šeima daužome. Mano brolis visada pralaimi, kai aš su juo žaidžiu tą kiaušinių daužymo žaidimą.

Rimantė Ašmontaitė
ČLM 6 kl.

Pavasaris yra pats gražiausias laikas. Pavasari atgimsta augalai, pražįsta gėlės ir grįžta iš šiltųjų kraštų paukščiai. Taip pat pavasari yra daug švenčių – Velykos, Mamos die-

Marius Zavistanavičius (ČLM 7 kl.) Margučiai.

na. Per šv. Velykas mes dažome, ride-nama ir daužome kiaušinius.

Bet mamos diena yra neįprasta. Tu turi padaryti kažkokią staigmeną savo svarbiausiam žmogui gyvenime. Pavasaris man yra pats gražiausias, pats nuostabiausias ir pats išpuodingiausias metų laikas.

Ema Darbutaitė
ČLM 6 kl.

Šiais metais Velykos buvo labai smagios. Šeštadienį aš su šeima da-

žiau kiaušinius. Mes kiaušinius dažėme su dažais ir su svogūnais. Jie buvo labai gražūs ir įdomūs.

Velykų dieną mes atsikėlė važiavome į bažnyčią, nes aš dainavau chore. Po Mišių važiavome namo. Namuose valgėme savo gražius kiaušinius ir paskui važiavome pas draugus. Pas draugus mes – tik vaikai –ėjome ieškoti kiaušinių, nes viduje buvo pinigėlių. Aš suradau dešimt dolerių. Labai smagios mano Velykos.

Karolina Masaitytė
ČLM 6 kl.

Mažieji V. Kudirkos lituanistinės mokyklos mokinukai (Elizabeth, NJ) gegužės 8 d. šventė Mamos dieną. Tą dieną mokykloje visas dėmesys, skambios eilės, nuotaikinga programėlė ir pavasario žiedai buvo skirti mamytėms ir močiutėms. Šventėje dalyvavo ir LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona. Skaitytojams siūlome keletą šios šventės akimirų: kairėje mamytes, močiutes ir visus susirinkusius sveikina LR generalinis konsulas New York V. Sarapinas; kitoje nuotraukoje –

Aušros Matutis nuotr.

Ryto Babicko gyvenimo pėdomis

LORETA TIMUKIENĖ

Šį šeštadienį, gegužės 21 d., 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre vyks labdaros vakaras, skirtas Kupiškio etnografinio muziejaus projektui „Garsioji Babickų šeima” paremti. Jį ruošia Babickų giminės kartu su savo draugais ir Lietuvių meno draugija, norėdami padėti išsaugoti ir įprasminėti Babickų šeimos prisiminimą. Vakaro metu aktorė A. Budrytė suvaidins monospektaklį „Une Baye”, veiks parodėlė, kurią sudarys Babickų šeimos nuotraukos, Petro Babicko knygos ir paveikslai, leidiniai apie Babickus. Taip pat bus galima išgirsti Klivlendo vyrų okteto, kurį subūrė Rytas Babickas, įrašų. Artėjant renginiui norisi prisiminti Rytą Babicką, Kazimiero Babicko sūnų, žmogų, įmynusį reikšmingas pėdas lietuviškame išeivijos gyvenime. Matematikos inžinierius, smuikininkas ir chorvedys – taip trumpai nusakoma šio žmogaus veikla. Ką liudija šie sausi faktai? Didžiulį talentą, įvairiapusę veiklą, teikusią džiaugsmo ir pačiam Rytui, ir kartu su juo buvusiems.

Rytas Babickas gimė 1930 m. spalio 15 d. Kaune. Tėvai – mama Marta, mokytoja ir visuomenininkė, tėvas Kazys, Lietuvos karinis veikėjas, pulkininkas leitenantas, inžinierius elektrotechnikas. SSRS okupavus Lietuvą, Kazys Babickas buvo paleistas į atsargą, o 1944 m. su žmona ir dviem vaikais – Gintra ir Rytu, taip pat broliu Petru pasitraukė į Vokietiją.

Jau nuo mažens Rytas pradėjo domėtis muzika – skambino pianinu, mokėsi smuikuoti Marijos Kuprevičienės muzikos studijoje Kaune. Šeimai pasitraukus į Vokietiją, smuikuoti mokėsi Wurzburgėje pas V. Šimkų, dainavo chore, dirbo akompaniatoriumi baleto studijoje. Šalia Wurzburgėje esančioje Seligenstadto stovykloje buvo susikūręs lietuvių tautinis ansamblis „Dainava”, vadovaujamas Gasparo Veličkos ir Stepo So-deikos. Į šį ansamblį atėjo ir Rytas. Vėliau įsijungė į naujai suorganizuotą Balio Pakšto kapelą, kur skambino pianinu.

Pasak jį pažinojusiųjų, Rytas nuo jaunų dienų buvo veiksmo žmogus – nemėgo vien tuščio kalbėjimo, norėjo diskusijas ir sumanymus paremti konkrečiais darbais. Dar būdamas Vokietijoje ir stovyklų gyventojams bekalbant apie artė-

jančią emigraciją, Rytas nutarė baigti gimnaziją anksčiau, kad nesutrukdytų išvykimas. Atitinkamai pasiruošęs, 1948 metais išlaikė egzaminus eksternu Hanau lietuvių gimnazijoje.

1949 m. persikėlus į Ameriką, Rytas meilė pramoginei muzikai vėl suvedė jį su B. Pakštu iš pradžių Dayton mieste, vėliau – Čikagoje. Net ir studijų metais, University of Illinois at Urbana-Champaign studijuodamas elektros inžineriją, Rytas liko ištikimas savo muzikiniam pomėgiui: skambindavo pianinu vienoje užiegoje Urbana miestelyje, o būdamas Čikagoje – B. Pakšto kapeloje, tokiu būdu ir užsidirbdamas pinigų studijoms. Universiteto atostogas panaudodavo muzikos žinioms gilinti pas prof. Vladą Jakubėną. Studijų metu prisidėjo prie santariečių veiklos.

R. Babickas neužleido dar ir kito savo pomėgio – sporto. Jau 1951 metais buvo vienas iš pirmųjų steigiant „Lituanikos” sporto klubą Čikagoje ir buriant tinklinio komandą. Buvo „Žaibo” sporto klubo krepšinio sekcijos vadovu ir treneriu, dalyvavo skautų veikloje.

1955 m. baigęs inžinerines studijas, Rytas gavo darbą „Cleveland Illuminating Company” ir persikėlė gyventi į Cleveland miestą. Čia įsijungė į M. K. Čiurlionio meno ansamblį – buvo chormeisteris ir koncertmeisteris (1955–1983 m.), lietuvių liaudies instrumentų orkestro vadovas. Su šiais kolektyvais koncertavo daugelyje JAV lietuvių bendruomenių, Kanadoje, Kolumbijoje ir Venesueloje. Išitraukė į lietuvišką Cleveland ir Šiaurės Amerikos muzikos ir sporto gyvenimą.

Jausdamas spragą lietuvių to meto pramoginėje muzikoje, R. Babickas su grupe mėgstančių dainuoti 1959 m. susibūrė į Cleveland vyrų oktetą, kuris tapo populiarius tarp lietuvių ir tiesiog buvo vadinamas „Babicko oktetu”. Būdamas okteto vadovu, paruošė labai platų repertuarą, surengė šimto ir vienos dainos koncertą-maratoną, apvažiavo ne vien tik lietuviškus telkinius Amerikoje bei Kanadoje, bet pasiekė juos net ir Australijoje, išleido tris plokšteles.

Visą tą laiką įtemptai dirbo su čiurlioniečiais, padėdamas jiems pasirošti ir aktyviai dalyvaudamas ansamblio koncertuose bei išvykose. R. Babicko muzikinės karjeros didžiausia sėkmė buvo jo vadovavimas M. K. Čiurlionio ansamblui. An-

Rytas Babickas.

samblio valdybos kviečiamas ėmėsi šio darbo iš meilės lietuviškai dainai ir iš noro parodyti pasauliui lietuvių liaudies dainas. Rytas nuo 1983 iki 1987 m. buvo ansamblio meno vadovas ir dirigentas, tai buvo atsakingas ir sunkus darbas, reikalavęs daug iš-tvermės, kantrybės, įtikinėjimo, laiko ir sveikatos. Nežiūrėdamas į nieką pro pirštus, stengėsi apsiimtas pareigas atlikti kuo geriau. Juk muzika, kaip ir sportas, reikalauja nuolatinio darbo, nuolatinio kartojimo, noro tobulėti ir būti geresniam. Rytui nebuvo sunku kartoti ir kartoti tą patį, kol pasiekdavo reikalaujamą lygį.

Nuo 1969 m. R. Babickas buvo tautinių šokių „Grandinėle” muzikos vadovas. Nykstant senajai lietuvių Šv. Jurgio parapijai Cleveland mieste, parapijos komitetui prašant, R. Babickas suskato padėti, perimdamas bažnytinį chorą, kuriam vadovavo nuo 1974 iki 1987 m. Muzikas turbūt niekada nesitikėjo, kad jo vadovaujamas choras taip sustiprins parapiją ir atneš jam pačiam tiek džiaugsmo bei atpildo tikėjime.

Nors ir daug dirbdamas su ansambliu bei oktetu, R. Babickas nepamiršo ir sporto. Jam perėmus vadovauti ir treniruoti „Žaibo” tinklininkes, jos pradėjo garsėti savo laimėjimais lietuviškose sporto žaidynėse. Padrąsintos sėkmės, lietuvaits neat-sisakė bandyti laimės ir „platesniu-

se vandenyse”: dalyvaudavo Šiaurės Amerikos moterų tinklinio turnyruose įvairiuose JAV miestuose, pasiekdamos net ir California valstiją, kuri buvo vadinama tinklinio Meka. Grįždavo su gražiais laimėjimais. Rytas išitraukė į ŠALFASS veiklą ir ne sykį buvo tinklinio sekcijos vadovu, o Amerikos lietuvių sportininkų išvykoje į Europą 1973 m. buvo pakviestas vadovauti moterų tinklinio komandai. Išvyka baigėsi lietuvaitsių laimėjimu. Po tokių ypatingų R. Babicko pasiekimų tinklinyje „Cleveland Illuminating Co.” pavedė jam, kaip žinomam treneriui, vadovauti mišriai iš tos bendrovės tarnautojų sudarytai tinklinio komandai ir dalyvauti „Battle of the Corporate Stars” turnyre. R. Babicko vadovaujama komanda laimėjo pirmą vietą savo rajone ir važiavo į Texas valstiją tolimesnėms varžyboms.

Šie du laisvalaikio pomėgiai – muzika ir sportas – lydėjo R. Babicką per visą gyvenimą, net suvesdami jį su būsima gyvenimo drauge Aušra Barzdukaite. Susipažino juodu Rytui atvažiavus žaisti tinklinį į Cleveland ir galutinai suvedė, abiems dalyvaujant Čiurlionio ansamblyje. R. Babickui nebuvo svetimi ir spaudos reikalai – apie muziką ir sportą jis yra rašęs lietuviškuose leidiniuose. Didžiausias jo rašinys yra išeivijos tinklinio apžvalga „Tinklinis”, įtraukta į leidinį „Išeivijos lietuvių sportas 1944–1984”. Deja, sunki liga neleido talentingam žmogui įgyvendinti visų savo sumanymų – Rytas Babickas mirė 1987 m. sausio 5 d., nesulaukęs 57-erių. Didžiulį šio žmogaus norą baigti pradėtus darbus rodo ir šis jo amžininkų prisiminimas – R. Babickas, jau būdamas mirties patale, prašė čiurlioniečių ištesėti pažadą – giedoti kompozitoriaus Alfonso Mikulskio Mišias už kenčiančią Lietuvą Washington katedroje, minint Lietuvos krikščionybės sukaktį. Kiek žinoma, čiurlioniečiai pažadą ištesėjo, atiduodami pagarbą žmogui, kurio gyvenime daina ir muzika karaliavo iki pat paskutinio jo atodūsio.

Ruošiant straipsnį naudotasi P. Nario straipsniu „Skubėjo gyventi” („Draugas”, 1988 m. sausio 29 d.) ir V. Rociūno straipsniu „Rytui Babickui amžinybėn iškeliauvus” („Draugas”, 1987 m. sausio 31 d.)

Lietuvės dainininkės įvertinimas

Lietuvė džiaz dainininkė André Pabarčiūtė sulaukė puikių kritikų įvertinimų ne tik Europoje, bet ir JAV. Dainininkei A. Pabarčiūtei pasaulinis džiazas žurnalas „Jazz Alchemist” skyrė antrą vietą tarp geriausių pasaulio „free” džiaz dainininkių 2010 metais. Dainininkė, kompozitorė André Pabarčiūtė yra ne tik avangardinio ir laisvojo džiaz muzikos platintoja ir atlikėja, bet ir kuria performansus, monospektaklius šokio, teatro erdvėje. André nuolat bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio džiaz kūrėjais, tokiais kaip Sainkho Namtchylak, W. Zimpel, A. Gotesman, L. Mockūnu, šiuolaikinės akademinės muzikos kompozitoriais, dirigentais, režisierė ir aktore Birute Mar, taip pat su modernaus šokio kūrėjomis: Lora Juodkaite, Edita Stundyte.

Bernardinai.lt

André Pabarčiūtė.

Cleveland vyrų oktetas. Vadovas ir įkūrėjas – Rytas Babickas (sėdi). „Draugo” archyvo nuotraukos

MŪSŲ STALUI

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Vis didesnę nepasitikėjimą keliančios daržovės iš parduotuvių lentynų priverčia visus pradėti auginti savas, bent būtiniausias daržoves. Nepatyrusios, neįpratusios prie ūkinių darbų šeimininkės dažnai pasimeta: nežino, kiek sėklų berti, kokios sėklos geriausios, kas su kuo auga kartu, kokia žemė geriausia ir pan. Paprastai pakelio sėklų turėtų užtekti 4 asmenų šeimai daržovėms užauginti. Tik agurkų, morkų, ridikėlių, burokėlių ir žirnių reikia daugiau.

Jeigu nuo ankstesnės sėjos turite likusių sėklų, neskubėkite jų išmesti. Antai, agurkų, moliūgų, žirnių, pupelių sėklos būna daigios net 4–6 metus. Senų krapų, petražolių ir salierų sėklų patariama nesėti, nes jų daigumas greitai mažėja.

Kiekvienas žino, kad tuo pačiu metu pasėtos daržovės sudygsta skirtingu metu. Dygimo laikas ypač priklauso nuo dirvos temperatūros. Vėliau sodinami pomidorų daigai, agurkai, paprikos, cukinijos, nes jiems reikia jau šiltesnio dirvožemio. O tokių kaip burokėliai, petražolės, spinatai, krapai, morkos, ridikėliai, žirniai, pupelės, salotos, svogūnai – galima sėti anksčiau. Tai gi kuo žemesnė sėklų dygimo temperatūra, tuo anksčiau jas galima sėti.

Ridikėliai – po mėnesio

Ridikėliai ypatingi tuo, kad labai greitai uždera. Tai itin gajus augalas. Ridikėlius sėjame anksti pavasarį arba rudenį. Beje, šias daržoves reikia dažnai laistyti ir vos sudygusias praretinti. Azoto trąšomis patariama visai netręšti. Ridikėlių yra kelių veislių – ankstyvieji ir vėlesnieji, tad geriau būtų maišyti kelias veisles.

Ridikėliuose yra daug pektinų, cukraus, krakmolo, baltymų, vitamino C, PP, B grupės vitaminų, mineralinių druskų.

Ridikėliai turi ir gydomųjų savybių. Juos vartoja sergant kvėpavimo ligomis: kosint, sergant bronchitu, bronchine astma. Ridikėliai padeda sergant kepenų ir tulžies ligomis.

Ridikėliai maišomi su įvairiomis salotomis, jas užpilant grietine, jogurtu, kefyru. Ridikėlius galima maišyti su varške.

Petražolės ir salierai

Yra daug petražolių ir salierų rūšių: šakniavaisinių ir lapinių, tie-

siais ir karpytais lapais (petražolėse karpytais lapais labai daug biologiškai aktyvių medžiagų). Petražolėse ir salieruose yra eterinių aliejų, kurie padeda suvirškinti maistą, taip pat turi antiseptinių savybių. Juose daug mineralinių junginių. Ypač daug petražolėse. Jose yra didelis kiekis kalio, kalcio, natrio, magnio, fosforo, geležies. Daug šiuose augaluose C ir B grupės vitaminų, karotino, eterinių aliejų. Petražolėse ir salieruose gausu mikroelementų, kurie gerina medžiagų apykaitą ir stiprina organizmo imunitetą. Petražolės padeda širdžiai, mažina kraujospūdį.

Dėl išvardytų savybių petražolės ir salierus reikia dėti į visus pirmus ir antrus patiekalus, ypač salotas. Šios daržovės nėra tik patiekalų papuošalas, jas dedame į įvairias salotas ir dideliu kiekiu. Patariama valgyti žalias, termiškai neapdorojant.

Petražolėmis ir salierais gydo inkstų ligas, pabrinkimus (patinimus), jie gerina širdies, inkstų, kvėpavimo takų darbą, tarnauja kaip skystį varanti priemonė. Petražolės ir salierai gerina regėjimą, stiprina danteną. Šviežios jų sultys naikina prastą burnos kvapą. Senovėje petražolių šaknimis gydė uždegimus ir nuodingus įkandimus.

Šviežios salotos bus daug skanesnės, jei į jas pripjaustysime daug petražolių. Valgant koldūnus, užbarsykime juos sujaustytais petražolėmis, bus skaniau ir sveikiau.

Salierus dedame smulkiai supjaustytus į bulvių salotas, sutarkuotus maišome su įvairiomis salotomis. Smulkiai supjaustytus salierus dedame į bandelėms paruoštą maltą mėsą, maišome su įvairiai malta mėsa. Salieras tinka maišyti su obuolių ir bendrai su bet kokiomis šviežiomis salotomis.

Iš salierų šaknų kepame kotletus, kroketus, farširuojame.

Salierų krocketai

Salierų šaknis arba stiebus apliekite virintu vandeniu ir sumalkite su virtomis bulvėmis; pridėkite kiaušinių, kmynų miltelių, pakepinto svogūno. Iš gautos masės padarykite kamuoliukus, juos apvoliokite miltų ir kiaušinių baltymų plakinyje. Kepkite keptuvėje, kol pagels. Patiekite su žalumynais.

Salierų šaknų kotletai

Reikės: 1 didesnės saliero šaknies, šaukštelio kmynų, svogūnų, 2 kiaušinių, 4 šaukštų džiovintų, 2 šaukštų išbrinkintų avižinių dribs-

nių, 6 šaukštų pieno, žalumynų, aliejaus kepimui

Permalkite salierų šaknis, pridėkite smulkiai pjaustytų žalumynų, svogūnų, kiaušinių, džiovintų, avižinių dribsnių, išbrinkintų piene, kmynų. Iš masės padarykite kotletus, kepkite gruzdintuvėje.

Įdaryta saliero šaknis

Reikės: 10 salierų šaknų, 10 pomidorų, šaukštas krapų, sviesto, 5 svogūnų, puodelio grietinės, žalumynų pagal skonį.

Nuplovę saliero šaknį, išskobkite jos vidų; pridėkite smulkiai pjaustytų svogūnų, pomidorų, sviesto gabalėlių, aštraus padažo. Sudėjus į puodą, pridėkite pomidorų, krapų, užpilkite grietine ir trupučiu vandens. Ištroškinus apibarstykite žalumynais (petražolėmis).

Kitas būdas

Reikės: 2 salierų šaknų, 1 svogūno, pusės puodelio grietinės, žalumynų, krienų pagal skonį.

Nuplaukite salierų šaknis, perpjaukite pusiau, išskobkite vidų, pridėkite kotletinės masės; troškinkite įpylus vandens, pridėjus pomidorų, kepintų svogūnų. Patiekite su žalumynais, grietine, krienais, smulkiai pjaustytais pomidorais.

Baklažanai (eggplant)

Dažniausiai šeimininkės sodina jų daigus ir jau šiltesniu metu. Jei vartojame jų sėklas, tai daigus pasėjame apie kovo mėnesį viduje ir auginame kaip pomidorų daigus, o jau orui atšilus persodiname juos į daržą.

Baklažanų minkštymas yra šviešias ir labai švelnus. Baklažanai yra specifinio, grybus primenančio kvapo. Juose yra daug kalio, kuris gerina širdies raumens darbą. Baklažanuose taip pat yra pektininių medžiagų, šiek tiek C, PP ir B grupės vitaminų.

Baklažanai turi biologinės energijos, sugeba iš organizmo pašalinti cholesterolį. Juos patariama valgyti nusilpusiems, netekusiems jėgų, nutukusiems žmonėms.

Baklažanus galima valgyti šviežius, maišant juos su įvairiomis salotomis, su grietine ar alyvuogių aliejumi.

Baklažanus galima kepti įvairiai – orkaitėje, keptuvėje. Apkepusiems baklažanams nulupama plėvelė, smulkiai supjaustome, pridėdame

tarkuoto sūrio, supjaustyto svogūno, galima pridėti virtų ryžių, įvairių žalumynų, apšlakstome aliejumi, sudedame į indą ir apkepame orkaitėje. Galima griežinėliais supjaustytus baklažanus, apvolioti miltais ir kiaušinių plakinyje, po to kepti keptuvėje.

Baklažanų ikrai

Baklažanų kraštas yra apie Viduržemio jūros regioną, tad iš ten yra kilę ir daugiausia baklažanų patiekalai.

Reikės: 1 sv baklažanų, 2 svogūnų, poros šaukštų augalinio aliejaus, 3 skiltelių česnako, šaukštelio pipirų.

Orkaitėje baklažanus iškepkite iki minkštumo. Nulupkite odeles ir smulkiai supjaustykite. Pridėkite pjaustytų svogūnų, tarkuotų česnakų, maltų juodųjų pipirų, augalinio aliejaus ir troškinkite.

Į baklažanus ikrus galima dėti kokių tik norime daržovių: pomidorų, kopūstų, morkų, įmaišyti norimo padažo, žalumynų.

Įdaryti baklažanai

#1 Baklažanus perpjaukite per pusę, išskobkite, pridėkite masės iš tarkuoto sūrio, sviesto, svogūnų, česnakų, kmynų. Kepkite orkaitėje. Patiekite su žalumynais.

#2 Baklažanus perpjaukite per pusę, išskobkite šerdį, pridėkite masės iš smulkiai pjaustytų šviežių (arba virtų) grybų, svogūnų ir lydyto sviesto. Kepkite orkaitėje. Patiekite su žalumynais.

#3 Baklažanus perpjauti per pusę, išskobkite šerdį, pridėkite maltos mėsos; sudėkite į troškintuvą, patepkite riebalais, ant viršaus uždėkite tarkuotų česnakų ir pomidorų sluoksnį; užpilkite grietinės ir kepkite orkaitėje 1 val. Patiekite su žalumynais.

Mano mėgstamiausias

2 vidutinio dydžio baklažanus perpjaukite per pusę ir jas apkepinkite ant aliejaus keptuvėje, kol suminkštės. Atšalusias puses atsargiai išskobkite paliekant žievelę nepažeistą. Minkštumus susmulkinkite ir atskirai sudėkite į dubenį. Susmulkinkite 1 svogūną, supjaustykite pusę puodelio petražolių, sutarkuokite kelias skilteles česnako, ketvirtį puodelio parmezano sūrio, užpilkite išplaktu 1 kiaušiniu. Įberkite 4 šaukštus džiovintų, užpilkite keliais šaukštais grietinės, pabarstykite druska, **Nukelta į 13 psl.**

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilnius (ELTA) – Gegužės 15–18 d. Lietuvoje viešėjo dalies iš 24 Europos vyrų krepšinio čempionate dalyvaujančių šalių atstovų delegacija. Svečiai apžiūrėjo ir įvertino čempionato arenas bei viešbučius, kuriuose gyvens pirmenybių dalyviai. Europos čempionato organizacinio komiteto direktorius Mindaugas Špokas pasižiaugė, kad Vilnius artėjančioms varžyboms yra pasiruošęs puikiai. Svečiai priekaištų dėl apgyvendinimo ar arenų nepareikė. Jie sutartinai patvirtino, jog į pirmenybes greičiausiai atvyks visi geriausi žaidėjai, kurių tikslas bus ne apžiūrėti Lietuvą, gražias arenas ar gražų kraštą, bet patekti į olimpinės žaidynes. „Eurobasket 2011“ vyks šių metų rugpjūčio 31 – rugsėjo 18 d. Alytuje, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose, Vilniuje ir Kaune.

ELTA nuotraukoje – svečiai apžiūri sostinės „Siemens“ areną.

Pradėtos derybos dėl Valdovų rūmų rangos sutarties nutraukimo

Vilnius (ELTA) – Kultūros ministro Arūno Gelūno sudaryta derybinė darbo grupė pradėjo derybas dėl Valdovų rūmų rangos sutarties nutraukimo. Derybinei darbo grupei pavesta parengti ir suderinti bendrovės „Panevėžio statybos trestas“ ir partnerių – bendrovės „Vilniaus papėdė“ – 2000 m. rugsėjo 8 d. rangos sutarties nutraukimo sąlygas, terminus bei kitus klausimus.

Pirmo posėdžio metu šalys susitarė, kad derėsis dėl sutarties nutraukimo šalių sutarimu ir įsipareigojo po savaitės pateikti siūlymus dėl rangos sutarties nutraukimo sąlygų.

Darbai atstatomuose Valdovų rūmuose prieš keletą mėnesių sustabdyti Viešųjų pirkimų tarnybai aptikus nemažai pažeidimų sutartyje su generaliniu rangovu Panevėžio statybos trestu. Generalinio rangovo skaičiavimais, pirmam rūmų atstatymo etapui baigti iki 2013 m. reikia apie 32

mln. litų. Nutraukus statybų sutartį, generalinis rangovas grasina teismais.

Kultūros ministerija dar bandė ieškoti sprendimo užtikrinti Valdovų rūmų atkūrimo tęstinumą. Balandžio pabaigoje vykusiame pasitarime pas premjerą Andrių Kubilių nuspręsta, kad sutartis su „Panevėžio statybos trestu“ dėl Valdovų rūmų statybos turi būti nutraukta ir kuo skubiau skelbiamas naujas konkursas. Iki 2013 metų, kai Lietuva pirminkaus Europos Sąjungai, norima užbaigti Valdovų rūmų statybos pirmąjį etapą. Šiomet darbams numatoma skirti 16 mln. litų.

Valdovų rūmų atstatymo kaina nuo statybų pradžios 2001 m. išaugo daugiau kaip 250 mln. litų – nuo 114 mln. iki 367 mln. litų. Generalinė prokuratūra atlieka ikiteisminį tyrimą dėl galimo didelės vertės svetimo turto iššvaistymo ir piktnaudžiavimo atstatant Valdovų rūmus.

Užsienio lietuviams numatyta 100 valstybės finansuojamų vietų

Vilnius (ELTA) – Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) šiemet numato skirti po 50 valstybės finansuojamų studijų vietų universitetuose ir kolegijose užsienyje baigusiems vidurines mokyklas lietuvių kilmės užsieniečiams ir išeivių palikuonims.

Jie į aukštąsias mokyklas bus priimami konkurso keliu, tačiau dėl studijų krepšelių varžysis tik tarpusavyje. Taškai studijų krepšeliui gauti bus skaičiuojami pagal vidurinės mokyklos baigimo rezultatus, kaip ir Lietuvos abiturientams.

„Stengdamiesi į Lietuvą pritraukti jaunimą, mokyklas baigusį užsienyje, jau ne pirmus metus skiriame tam tikrą studijų krepšelių kvotą. Pastebėjome, kad į šias vietas pastaraisiais metais pretenduoja vis daugiau jaunų žmonių. Kaskart gaučiau atvyksta stojančiųjų iš tų šalių, kuriose susibūrė didelės iš Lietuvos išvykusių žmonių bendruomenės.

Galime daryti išvadą, kad į Lietuvą studijuoti grįžta jaunimas, kuris kadaise mokėsi Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose“, – sako švietimo ir mokslo viceministrė Nerija Putnaitė.

Be lietuvių kilmės užsieniečių, į kvotines valstybės finansuojamas vietas gali pakliūti užsienyje išsilavinimą įgiję Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos narių ar Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiai, taip pat Lietuvoje vidurines mokyklas baigę išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai, kurie ne mažiau kaip trejus metus gyveno užsienyje, o atvykę į Lietuvą pradėjo mokytis ne anksčiau kaip devintoje klasėje.

Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojantiems išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių palikuonims taip pat gali būti skiriama finansinė parama: stipendija už studijų rezultatus ir socialinė išmoka.

Lietuva remia Lenkiją dėl bevizio režimo su Jungtinėmis Valstijomis

Vilnius (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis kreipėsi į Amerikos lietuvius, kad jie paremtų Lenkiją Jungtinių Valstijų Kongrese sprendžiant bevizio režimo klausimą.

„Taip, kaip Amerikos lenkai parėmė Lietuvą, kai Lietuva stojo į NATO, aš kviečiu paremti, kad Lenkijos piliečiams būtų panaikintos vizos. Kad jie, kaip ir mes, galėtų vykti į JAV be vizų. Juk iš tikrųjų tai yra normali valstybė, viena iš mūsų ir Amerikos pagrindinių sąjungininkių, Amerika laiko tam tikras savo pajėgas šioje valstybėje, ir man tikrai nesuprantama, kodėl iki šiol vizos nepanaikinamos Lenkijai. Lietuva rėmė ir rem, kad Lenkijai kuo greičiau būtų suteikta galimybė beviziam įvažiavimui į JAV“, – sakė užsienio reikalų ministras A. Ažubalis.

Lietuviai į Jungtines Valstijas gali be vizų keliauti nuo 2008 m. lapkričio 17 d. Turizmo, verslo ir kitais

asmeniniais tikslais Jungtinėse Valstijose galima praleisti ne ilgiau nei 90 dienų. Norint išvykti į JAV, pirmiausia reikia apsilankyti Elektroninės leidimo keliauti asmenims sistemos tinklalapyje <https://esta.cbp.dhs.gov/> ir gauti kelionės patvirtinimą. Tačiau šis leidimas neužtikrina, kad asmuo bus įleistas į JAV. Atvykusį keliautoją dar patikrins Muitinės ir sienų apsaugos tarnybos pareigūnas, kuris gali atsisakyti įleisti į JAV.

Paraiškas siūloma pateikti prieš dvi savaites iki planuojamos kelionės. Leidimas keliauti, jei jo galiojimas nenutraukiamas, galioja dvejus metus nuo išdavimo datos arba iki paso galiojimo pabaigos. Pasas turi būti biometrinis. Tokie pasai Lietuvoje išduodami nuo 2006 m. rugpjūčio 28 d. Jei pagal elektroninę sistemą leidimas keliauti nebus suteiktas, asmuo privalo kreiptis dėl vizos į JAV ambasada.

Vyriausybė skyrė lėšų bažnyčioms ir vienuolynams tvarkyti

Vilnius (ELTA) – Vyriausybė nusprendė skirti daugiau kaip 4 mln. litų bažnyčių ir vienuolynų, įtrauktų į Jono Pauliaus II piligrimų kelio programą, remontui ir tvarkymui iš Privatizavimo fondo lėšų.

1,4 mln. litų šiemet skiriama sutvarkyti Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblio vienuolyno pastato stogą. Žemaičių Kalvarijos bazilikos bokštų tvarkymo darbams baigti skiriama per 850,000 litų. Už 600,000 litų turėtų būti atlikti sostinės Šv. Teresės bažnyčios, Aušros Vartų koplyčios ir galerijos išorės remonto darbai. 576,000 litų skirta Kryžių kalno Šiaulių rajone teritorijai tvarkyti.

Taip pat skirta lėšų Apsireiškimo koplyčios Kaune išorės remonto darbams, Trakų parapiinės bažnyčios, Pažaislio kamaldulių vienuolyno ansamblio, Kauno arkikatedros ir Marijampolės katedros tvarkymo darbams atlikti.

Nuo 2007 m. vykdomą Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo ir jo

objektų pritaikymo piligrimų ir turizmo reikmėms programą numatoma įgyvendinti iki 2013 m.

Kultūros ministro Arūno Gelūno pasiteiravus, ar Vyriausybė iš tiesų turėtų remti tokius dalykus, sakė, kad Ūkio ministerijos projektas Jono Pauliaus II piligrimų kelio sutvarkymas regimas kaip valstybės politikos dalis, o ne tiktai kaip parama Bažnyčiai, kuri stokatų lėšų. „Manau, kad tai turi sąsajas ir su turizmo plėtra. Be to, laukia ir žemaičių krikšto jubiliejus 2014 m. – tikimasi sulaukti labai aukštų svečių, taip pat turistų antplūdžio“, – sakė A. Gelūnas.

Premjeras Andrius Kubilius teigė, kad parama skirta objektams, kurie vertingi kultūriniai ir turizmo požiūriu. A. Kubilius atmetė teiginį, esą ši parama yra atsakas Bažnyčiai už paramą rinkimuose. „Jūs gal juokaujate. Ta programa yra patvirtinta dar turbūt Gedimino Kirkilo Vyriausybės laikais ir yra tęstinė, turi būti įgyvendinta“, – paprieštaravo premjeras.

Jungtinės Valstijos reikalauja, kad TVF vadovas trauktųsi iš pareigų

Washington, DC (BNS) – Po seksualiniais nusikaltimais kaltinamo Tarptautinio valiutos fondo (TVF) vadovo Dominique Strauss-Kahn suėmimo didėja spaudimas jam palikti savo pareigas. JAV vyriausybė reikalauja, kad jis trauktųsi iš vadovavimo organizacijai.

„Akivaizdu, kad jis negali vadovauti TVF“, – pareiškė JAV finansų sekretorius Timothy Geithner. Anot jo, TVF turi parengti planą, kad būtų užtikrintas ilgalaikis vadovavimas fondui.

JAV skiria TVF daugiausiai lėšų ir todėl turi didelę įtaką fondo sprendimams. TVF tradiciškai vadovauja europietis, o Jungtinėms Valstijoms tenka pavaduotojo pareigos.

TVF paskelbė, kad po D. Strauss-Kahn suėmimo neturi su juo jokio ry-

šio. Šiuo metu fondui vadovauja D. Strauss-Kahn pavaduotojas John Lipsky.

D. Strauss-Kahn kaltinamas š. m. gegužės 14 d. New York viešbutyje mėginęs išprievartauti kambarinę. Jis buvo sulaikytas John F. Kennedy oro uoste, likus dešimčiai minučių iki skrydžio į Paryžių. Prašymas jį paleisti už užstatą atmestas.

D. Strauss-Kahn kaip TVF vadovo įgaliojimai baigsis po metų. Europos Komisijos oficialus atstovas pranešė, kad kol kas klausimas dėl TVF vadovo pakeitimo nesvarstomas.

Tuo tarpu Prancūzijos dešinieji ir kairieji politikai vienbalsiai atkreipia visuomenės dėmesį į tai, kad D. Strauss-Kahn turi teisę į nekaltumo prezumpciją.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Vieną giliausių recesijų Europos Sąjungoje (ES) patyrusios Lietuvos ekonomika šiais metais gali stiebtis 5 proc., teigia atnaujintas pavasario prognozes pateikusi Europos Komisija (EK), prieš tai laukusi 2,8 proc. Lietuvos Bendrojo vidaus produkto (BVP) didėjimo. EK apžvalgoje pažymi, kad 15 proc. ūkio nuosmukį užpėnai išgyvenusiai Lietuvai atsigausti daugiausia padeda giliau kvėpuoti pradedanti pasaulinė ekonomika, o kartu su ja – ir daugiau galios įgavęs eksportas, daugiausia į Rusiją, Vokietiją ir kitomis svarbiomis mūsų šaliai prekybos kryptimis. Antruoju BVP raumenis auginančiu veiksmu įvardijami įmonių gausinamos atsargos. Pasak EK, vartojimą šalies viduje skatins atsi- gaunanti darbo rinka, ypač tai turėtų išryškėti metų pabaigoje.

Mažėjantis gyventojų skaičius Lietuvoje turi neigiamų pasekmių eko- nomikai – tai reiškia, kad skolos našta, o atitinkamai ir mokesčių našta liku- siems gyventojams tik didės. Mažiau tvarios tampa pensijų, sveikatos ap- saugos, švietimo sistemos. Vis dides- nis išlaikytinių skaičius tenka dirban- tiems ir mokesčius mokantiems užim- tiesiems, tačiau gerėja formalūs eko- nomikos rodikliai – BVP vienam gy- ventojui ar darbo našumas.

Viešnagę JAV gegužės 14 d. baigęs energetikos ministras Arvydas Sek- mokas lankėsi Brazilijoje, kur Rio de Žaneire susipažino su suskystintų gamtinių dujų terminalo technologi- jomis. Šiame Brazilijos uoste veikia plaukiojantis terminalas, kokį planuo- ja įrengti ir Lietuva. Praėjusią savaitę valstybės valdoma bendrovė „Klaipė- dos nafta“, įgyvendinanti suskystintų gamtinių dujų terminalo projektą, jau susitarė su JAV energetikos bendrove „Cheniere“ dėl suskystintų gamtinių dujų pirkimo ir tiekimo sąlygų.

Lietuvos ambasadorė Kinijoje Li- na Antanavičienė daugiausiai užsie- nyje investuojančiai Kinijos bendrovei

„Huawei Technologies“ pristatė verslo sąlygas Lietuvoje. Įmonė jau yra įkū- rusi atstovybę Lietuvoje, kuri aptar- nauja didžiąją dalį Lietuvos mobiliojo ryšio operatorių. Bendrovė planuoja plėsti savo veiklą, pasiūlydama infra- struktūrinius sprendimus ir komuni- kacinių tinklų kūrimo paslaugas di- džiosioms Lietuvos įmonėms. „Hua- wei Technologies“ Lietuvoje bendra- darbiauja su Vilniaus ir Vilniaus Ge- dimino technikos universitetais. Kini- jos bendrovė kartu su Lietuvos mobi- liojo ryšio operatore „Omnitel“ bei Vil- niaus universitetu šį rudenį atidarys bendrą mokslinę laboratoriją.

Privacioje miško žemėje Seimas leido atstatyti buvusias sodybas, kai šių sodybų buvimo juridinis faktas nu- statytas vadovaujantis Civilinio proce- so kodeksu pagal archyvinius doku- mentus. Tai Seimas įteisino, priėmęs daug diskusijų sukėlusias Miškų įsta- tymo pataisas. Atstatyti sodybas galės visi žmonės, kurie turi nuosavybę į miško žemę, kurioje pagal archyvinius dokumentus buvo sodyba. Bus galima atkurti tik tokią sodybą, kokia jina- buvo.

Iš Lietuvos šimtai slaugytojų iš- vyksta dirbti į Norvegiją, Vokietiją, Daniją. Apsisprendimą išvykti lemia ir menkas atlyginimas – net 35 proc. slaugytojų gyvena ties skurdo riba ar net žemiau jos. Kone dviejų trečdalių slaugytojų algos nė iš tolo nepasiekia šalies darbo užmokesčio vidurkio. Gy- dymo įstaigas tuština ne tik emigraci- ja, bet ir menkas šalies mokymo įstai- gų ruošiamas sveikatos priežiūros spe- cialistų skaičius.

Lietuvoje prasidėjo sraigių rinki- mo sezonas, rinkėjai žvalgosi į dangų ir laukia lietaus. Jis užtikrina gerą sraigių derlių ir neblogas pajamas. Parduoti sraigių į Lietuvą vyksta ir lenkai bei latviai. Druskininkų rajono Grūto kaime įsikūrusi sraigių perdir- bimo bendrovė „Hesona“ sraiges su- perka po du litus už kilogramą.

New York (vz.lt) – Reklamos agentūros „Milk“ televizijos reklama Latvijos alaus gamintojui „Aldaris“ laimėjo bronzą New York reklamos festivalyje „New York International Advertising Awards“. Reklama „Ryga kraustosi“ įvertinta televi- zijos reklamų kategorijoje. Į konkurso finalą pateko ir kitas „Milk“ darbas – draudimo bendrovei „Ergo Lietuva“ kurta spaudos reklama „Neatpažįstami namai“, tačiau prizo nelaimėjo. Reklamų kūrybiškumo festivalyje „New York International Advertising Awards“ geriausius darbus internetu renka 300 vertini- mo komisijos narių iš 60 šalių. Latvijos alaus daryklos „Aldaris“ televizijos rekla- mos „Ryga kraustosi“ tikslas – atnaujinti bendrovės įvaizdį. Ši televizijos reklama jau įvertinta Kijevo reklamos festivalyje, kur laimėjo auksą, Slovėnijos festivalyje „Golden Drum“ pelnė sidabrą, o Lietuvos reklamos festivalyje „ADrenalinas“ iš- rinkta geriausia metų reklama.

PASAULIS

New York (vz.lt) – Tyrimų bend- rovės „Knight Frank“ nuo 2008 m. at- liekamas pasaulio miestų tyrimas „Glo- bal Cities Survey“ tapo palankiai verti- nama miestų galios pokyčių stebėjimo priemone. Kaip ir kiekvienais metais, tyrimų bendrovė siekia įvertinti pasau- lio miestus pagal investicijų galimybes ir jų įtaką verslui bei politikai. Vertini- mo lentelėje kylantys miestai atspindi ekonominio aktyvumo poslinkį iš Va- karų į Rytus, tad nekeista, kad net 8 iš lentelėje pakilusių miestų yra Azijos že- myne. Vertinant pagal politinę galią Rytų-Vakarų takoskyra yra dar ryškes- nė. Labiausiai pakilę miestai šioje ka- tegorijoje yra Šiaurės Amerikoje, tarp kurių geriausiai pasirodė San Francisco ir Torontas. Labiausiai šių metų vertini- me pakilo Boston, Miunchenas, Mila- nas, Mumbajus ir Rio de Žaneiras. Ver- tinimo viršūnėje atsidūrė New York, aplenkęs praeitais metais pirmoje vie- toje buvusį Londoną.

Jungtinių Valstijų izdo sekreto- rius Timothy Geithner Kongresui pranešė, kad šalies vyriausybė pa- siekė skolinimosi lubas. T. Geithner sakė, kad tam, jog vyriausybė galėtų ir toliau skolintis finansų rinkose, iki rugpjūčio 2 d. jam teks sustabdyti investicijas į du didelius valstybės pensijų fondus. T. Geithner dar kartą paragino Kongresą kuo greičiau pa- didinti skolinimosi apribojimą, „kad apsaugotume pasitikėjimą JAV ir iš- vengtume katastrofiškų ekonominių padarinių gyventojams“. Tuo tarpu Kongresas nerodo skubėjimo ženklų. Daugybė respublikonų ir keletas de- mokratų sakė, kad nepadidins skoli- nimosi lubų, kol Kongresas ir prezi- dentas nesutiks su dideliais vyriau- sybės išlaidų apkarpymais ir kitomis griežtomis taupymo priemonėmis. T. Geithner sakė paskaiciavęs, kad gali dar 11 savaičių atitolinti galutinę da- tą, tačiau nė dienos ilgiau.

Europos Sąjungos (ES) šalių fi- nansų ministrai pritarė sprendimui skirti Portugalijai 78 mlrd. eurų pa- ramą. Du trečdalius šios sumos skirs ES, vieną trečdalį – Tarptautinis va- liutos fondas (TVF). Šiais metais ša- lies bendrasis vidaus produktas (BVP) sumažės 2 proc. Toks pat BVP nuosmukis Portugalijoje tikėtinas ir 2012 m., tik 2013 m. šalyje numato- mas ekonomikos atsigavimas. Pasak žinovų, tokių rezultatų galima tikė- tis, jeigu bus įvykdytos pagrindinės paramos sąlygos – padidintas vartoji- mo mokestis ir ženkliai sumažintos išlaidos. Finansinė parama Portuga- lijai „skirta sugrąžinti šalies ekono- minį augimą, taip pat pakelti užimtu- mo lygį“.

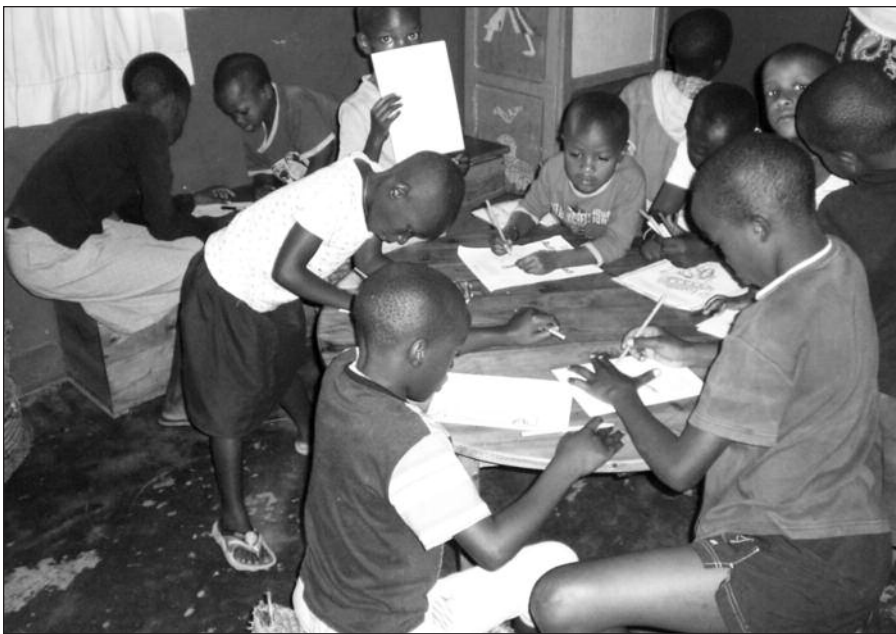
Saugumo sprendimų bendrovė „Symantec“ didžiausiame pasaulio so- cialiniame tinkle „Facebook“ rado spragų, leidžiančių trečiųjų šalių prog- ramų kūrėjams matyti visus vartotojų duomenis – įrašus, nuotraukas, pokal- bius ir kt. Apie spragą socialinis milži- nas jau perspėtas, „Facebook“ ją iškart pripažino ir ėmėsi veiksmų problemai spręsti. Nerimaujantiems vartotojams „Symantec“ siūlo pasikeisti „Face- book“ slaptažodžius – šitaip bus už-

kirstas kelias programėlių anksčiau gautiems „atmestiems“ leidimams pri- eiti prie visos vartotojų informacijos. „Facebook“ anksčiau ne kartą sulaukė kritikos dėl veiksmų ar planų, susi- jusių su vartotojų privatumu. Tiesa, šįkart problema atsirado greičiausiai be „Facebook“ žinios.

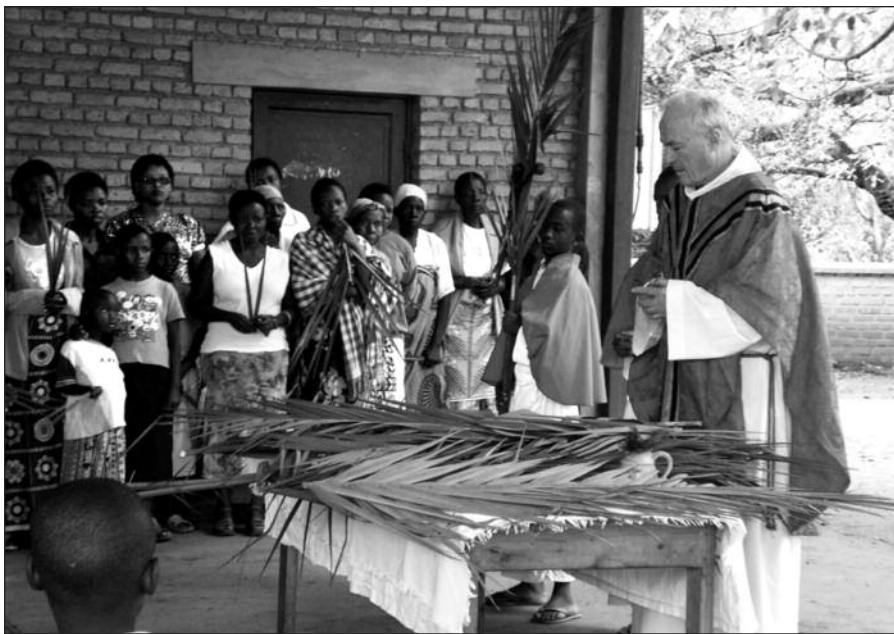
Airijos mokslininkų atradimas leis nustatyti, ką edė galvijas iki tol, kol tapo maistu. Naująją tyrimo me- todiką parengė grupė airių mokslini- ninkų su chemiku Frank Monahan priešakyje. Jų atradimo metodika re- miasi stambaus galvijo uodegos plau- ko tyrimu. Pagal tokį plauką, pasiro- do, galima nustatyti, kuo mito karvė ar bulius, kol pateko ant žmogaus pietų stalo. Negana to, naujoji me- todika leis nustatyti ir tai, kaip kito galvijo šėrimas per visą jo gyvenimą. Tyrimų rezultatai pasirodė tiek tiks- lūs, kad juos svarstoma pradėti tai- kyti tikrinant gyvulininkystės ūkius, siekiant išaiškinti nesąžiningus au- gintojus, bendradarbiaujančius su ga- mintojais.

Vienas didžiausių pasaulyje grei- tojo maisto tinklų „McDonald’s“ da- lyje savo 7,000 restoranų Europoje grynuosius pinigus priimančius ka- sininkus keis lietimui jautriais ter- minalais ir specialiomis užsakymo kortelėmis. Taip restoranų tinklas ti- kisi patogumu pritraukti klientus – nauja užsakymo ir atsiskaitymo tvar- ka šį procesą sutrumpins 3-4 sekun- dėmis. Be to, naujoji technologija leis „McDonald’s“ surinkti daugiau informacijos apie klientus ir jų įpro- čius. Naujoji tvarka jau veikia kai kuriuose tinklo restoranuose. Be to, greitojo maisto milžinas atnauja- na parduotuves, meniu ir ilgina darbo laiką. Per dieną „McDonald’s“ Euro- poje aptarnauja apie 2 mln. klientų.

Nekilnojamojo turto magnatas Donald Trump paskelbė nusprendęs nesiekti JAV prezidento pareigų bū- simuose rinkimuose. Šis sprendimas jam nebuvo lengvas, tačiau kaip aist- ringas verslininkas jis dar nėra pasi- rengęs palikti verslo ir tapti politiku, pareiškė D. Trump.

Vaikų namuose.

Palmių sekmadienis.

Nuo Kėkšto iki Šimkų kaimo

Pas kun. Hermaną Šulcą Ruandoje

ROMAS ŠILERIS

Afriką įsivaizdavau kiek kitaip... Dykumos, kupranugariai. Lėktuvui leidžiantis Ruandos sostinėje Kigalyje pamaniau, kad pilotas pasiklydo, kad tai – Malaizija, Australijos rytai, Brazilijos Amazonės upės regionas ar panašiai – matėsi žalios kalvos ir laukai, vandens sklidini ežerai, vaiski saulė ir vienas kitas lengvas debesėlis.

Jeigu ne sena pažintis su Hermanu Šulcu, nuo 1978 m. dirbančiu šiame krašte misionieriumi, pats niekaip nebūčiau sugalvojęs atvyti į šią Rytų Afrikos valstybę, kurioje gyvena daugiau nei 11 milijonų gyventojų ir kuri plotu perpus mažesnė už Lietuvą.

Hermanas Šulcas gimė 1939 m. Klaipėdoje. Po šešerių metų, 1945 m. kovo mėnesį, Kolberge žuvo jo tėvas (šia, dabar Lenkijos teritorijoje esančią vietovę – lenkiškai Kołobrzeg – žada aplankyti šiais metais). Po karo Hermanas su motina ir broliu gyveno pabėgėlių stovyklose netoli Hamburgo ir, jei 1954 m. nebūtų įstojęs į Vasario 16-osios gimnaziją, o vėliau – į Italijoje veikusią lietuvių brolių saleziečių gimnaziją, būtų tapęs tikras „vokietukas“, kaip ir kiti ne tik mišrių Klaipėdos krašto šeimų vaikai.

Po ketverių metų Hermanas – jau salezietis vienuolis, o po ilgų filosofijos ir teologijos studijų Romoje 1968 m. iššventinamas kunigu. Jis

Vasario 16-osios gimnazijoje dirbo kapelionu, vėliau – lietuvių katalikų misijoje ir parapijoje San Paolo mieste, Brazilijoje.

1975 m. saleziečiai jam pasiūlė darbą jų misijoje Afrikoje. Paruošiamieji darbai užsitęsė, reikėjo išmokyti keletą kalbų (dabar moka devynias), tačiau 1978 m. jis jau buvo Ruandoje. Kaip Hermanas prisimena, meilės iš pirmo žvilgsnio šiai šaliai nepajautė, tiesiog tai buvo prasmingos veiklos pradžios galimybė. Atvyko beveik į tuščią vietą, ten tuo metu gyveno vos vienas kitas katalikas. Šv. Mišias reikėdavo aukoti kur nors lauke, po medžiu, o gyventi – atsivežtoje palapinėje. Kaip saleziečiui Don Bosco, jam pirmiausia reikėjo pasirūpinti benamiais vaikais ir jaunimu. Pradėjo organizuoti skautišką stovyklą, panašias į Dainavos ar Neringos, jau metų metai veikiančias Amerikoje.

Mintis statyti pirmąją bažnyčią kilo tuo metu, kai jo globojamų berniukų paršiukai per šv. Mišias pradėjo knistis po altoriumi... Misionieriška veikla sekėsi, katalikų skaičius sparčiai augo. Kunigo pastangomis buvo pastatytos 5 bažnyčios, įsteigtos 2 parapijos, iš vietinio jaunimo 6 tapo kunigais ir dirbo tose parapijose, daugybė moterų ir vyrų vienuolių rūpinosi parapijiečiais. Buvo pastatyti našlaičių ir pamestinukų sodybos namai, dirbtuvės, vaikai lankė mokyklas, kai kurie studijavo vietas ir Europos universitetuose.

Tragedija įvyko 1994 m. balan-

džio pradžioje. Hermanas atostogaudamas staiga sužinojo, kad jo Jaunimo sodyba užpulta, vaikai išžudyti, o jis pats ieškomas. Su vokiečių turistų grupe kunigas atsidavė belgų Jungtinių Tautų kareivių globon, žudikų apšaudomu tanku buvo nuvežtas į Kigalio oro uostą ir išskraidintas. Kaip paaiškėjo vėliau, iš jo 120 globotų vaikų gyvų liko tik 12, bažnyčios virto žmonių skerdyklomis.

Kad bent šiek tiek suprastumei, kas įvyko prieš 17 metų, reikia aplankyti Kigalyje esantį genocido muziejų. Tuometinė valdžia sistemingai per kelias dienas išžudė tautos elitą, vadinamuosius tutsius, kurie sudarė apie 15 proc. krašto gyventojų. (Tutisiais belgų kolonistai XX a. pavadino ruandiečius, kurie turėjo bent 10 galvijų, likusieji vadinosi hutais. Pasi-naudojami pirmaisiais belgai valdė kraštą, katalikų misionieriai leido tutsiams išsimokslinti. Kraštui tapus nepriklausomu, hutų radikalai ėmė tutsių nekęsti, nuteikė prieš juos žmones ir 90 proc. tutsių, kurie nespėjo pabėgti į kaimynines valstybes, per tas kelias savaites buvo išžudyti.)

Laimingai išsigelbėjęs Hermanas grįžo pas brolių, gyvenantį netoli Hamburgo. Apsispręsti grįžti atgal į Afriką ir viską pradėti iš pradžių padėjo draugai vokiečiai. Jo globotinis, iššventintas kunigu kaimyninėje Ugandoje prašė, kad Hermanas kartu aukotų jo pirmąsias šv. Mišias gimtojoje Ruandoje. Šulcas sutiko. Po trijų mėnesių jis, naujas kunigas ir šeši gyvi išlikę globotiniai Musa vietovėje įžengė į bažnyčią, kuri dar visai neseniai buvo pilna lavonų.

Dabar jo Jaunimo sodyboje gyvena apie 150 našlaičių ir pamestinukų, jo įkurtą privačią technikos vidurinę mokyklą lanko 400 vaikų, ūkyje, dirbtuvėse ir kitur yra įdarbinti keli šimtai žmonių. Dėl didelio užimtumo parapijam darbui mažiau liko laiko, tačiau naujiems, iš vietinio jaunimo iššventintiems kunigams jis visada padeda.

Nereikia pamiršti, kad Ruanda yra viena iš neturtingiausių valstybių pasaulyje. Su kunigu aplankiau keletą šeimų, anot vietinių, jau pasiturinčių, nors jų kieme – tik viena karvutė. Gėda prisiminti, kaip mes verkšlename dėl tariamo nepritekliaus. Dar liūdnesnis vaizdas ligoninėje. Vyrų palatoje 40 viena prie kitos sustatytų metalinių lovų, visos užimtos mirštančių ligonių, juos slaugantiems giminaičiai guli tose pačiose lo-

vose... Ligoninė duoda lovą, čiužinį ir antklodę, kitkuo reikia pasirūpinti patiems. Tų žmonių akių nepamiršiu visą gyvenimą.

Aišku, demokratija yra gana formalinė, kur prezidentas laimi 90 ir daugiau procentų, kur jo oponentas prieš rinkimus žūsta automobilio nelaimėje, o gatvėje kas žingsnis sutinkia apsiginklavusius kareivius ir policininkus.

Pakeliui sutikome vaikus.

Hermanas Ruandoje pasiekė daug, įgyvendino net tai, ko nesitikėjo. Ar dar ilgai jis ten liks? Iš pokalbio aiškėja, kad norėtų grįžti į Kretingos rajone esančius Kėkštus, kur susigražintame tėvų ūkyje prieš daugiau nei 10 metų užsiėmė nauja veikla – įkūrė Jaunimo sodybą. Joje vasaromis svečiuojasi Lietuvos ir kitų šalių jaunimas, savaitgaliais lankosi kaimynų vaikai. Pastarųjų yra apie 40, daugumos jų tėvai – pasikendę samagono upėje... Hermano svajonė – įsikinkius žemaituką į karietą, užsidėjus šiaudinę skrybėlę, įsikandus cigarą ar pypkę vykti į Šimkus, kur ilsisi palaidota jo motina, davusi savo vaikui tiek daug energijos.

Romas Šileris – Gimė Tauragėje, 1959 metais kaip „vokietukas“ išvyko į Vakarus Vokietiją, kur baigė vokiečių vidurinę mokyklą, metus lankė Vasario 16-osios gimnaziją. 46 metus dirba vokiečių bendrovėse. Nuo gimnazijos laikų bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje. Daugiau nei 30 metų buvo Frankfurt Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, prieš tai metus Bonn-Kiolo. Nuo 1968 metų Lietuvos ir vokiečių socialdemokratų partijos narys.

Pakeliui ananasų derlius.

Marina Auder nuotr.

Gyvenimo nuotrupos

JUSTINAS PIKŪNAS

Nr. 15

Juos mačiau, bet dar kartą trokštu melstis, regėdamas Aušros vartų Mariją. Noriu pakilti į Gedimino pilies bokštą ir žvelgti į kalnus ir klonius, į miesto statybos architektūrą; pamatyti Pažaislio vienuolyno ansamblį, Perlojos Vytauto Didžiojo paminklą, didingą Šv. Petro ir Povilo bažnyčią, unikalų Vilniaus universiteto ansamblį, gotikos stebuklą – Šv. Onos bažnyčią, melsti Aukščiausiojo palaimos Lietuvai Šv. Kazimiero bažnyčioje. Noriu žvelgti į gausias Žemaitijos koplyčias, į kalvose dūks-tančius ir pušų bei ažuolų miškais apsuptus Dzūkijos kaimus, apeiti statomus Vilniaus Kryžiaus kelius, pakilti į Žaliakalnio Kristaus Prisi-kėlimo bažnyčios viršų ir vėl stebėti Kauno miesto vaizdus. Norisi aplankyti Televizijos bokštą – regėti Vilniaus panoramą restorano aukštui besisukant. Prisiminti žiaurius omonininkų tankų puolimus ir stebėtiną žmonių drąsą nesitraukti nuo užimtų pozicijų. Norisi matyti Verkių architektūrinį ansamblį ir sudėtingą Neries krantų supamą aplinką, Druskininkų pakelių stovyklas, Kauno Nemuno ir Neries santakos takuos klausytis lakštingalų, klaidžioti po Labanoro girią ir rinkti ten gausiai augančius baravykus. Vaikščioti po Kernavės kalnelius ir pakalnes ir grožėtis Neries vingius. Ypatingo dėmesio yra vertas Verkių architektūrinis ansamblis. Kitomis progomis buvome Palangos parke. Ten vaikščiojome, kur norėjome. Aplankėme Gintaro muziejų, žiūrėjome į gintarus per mikroskopą. Didelį išpūdį paliko galėjimas pamatyti vabzdžius iš gilios senovės, įamžintus gintaro gabalų viduje. Lietuva yra nuostabus grožio šalis. Didelė sutiktų gyventojų dalis yra labai draugiška turistams, jie rūpinasi patenkinti jų norus išgirsti ir pamatyti kas įdomiausia šiame Europos centro krašte.

Verkiai.

Neminiu Valdovų rūmų, nes jų statyba visų pirma negalėjo būti pakankamai autentiška, todėl vargu ar iš viso jie buvo reikalingi. Rūmų statyba drebino ir pakenkė netvirtai besilaikančiai Arkikatedrai, dar blogiau – užgožė žymią dalį Gedimino kalno ir pilies vaizdo. Kaip jie beatrodytų išorėje ar viduje, tokie rūmai senovės didybę vargu ar galės atskleisti. O išlaidos – milijoninės. Ekonomikai slystant žemyn, tai žymi ir besitęsianti problema. Italijoje, Austrijoje, net ir Bavarijoje mačiau daug didingų pilių, jos viliojo tik mažą turistų dalį. Nūnai kalbama apie Guggenheimo-Ermitažo muziejaus statybą. Šis milžinas gali užslopinti žymią pasaulinio paveldo nusipelnusio Vilniaus senamiesčio dalelę.

Nesu įtikintas, kad jo reikėtų, nes tai būtų kopija, o ne originalus architektūros kūriny. Muziejų Lietuvoje yra pakankamai daug. Keletą nepriklausomybės metų praleidus Lietuvoje mačiau, kad jų lankomumas nebuvo didelis. Atskirais atvejais jie žmones pritraukdavo įdomiais renginiais ir gera reklama. Archyviniai dalykai traukia tik nedidelę dalį savų žmonių, o ir turistams yra daug kitų traukos objektų.

Dievo ir Tėvynės meilė

Meilė Dievui ir meilė Tėvynei nors ir skirtingos, papildoma viena kitą. Abi yra būtinos žmogaus dvasinei pilnatvei. Sunkus gyvenimas to žmogaus, kuris atmeta dangaus ir žemės Kūrėją, kuris apleidžia Tėvynę ir jos žmones. Man pačiam karo įvykių priverstam trauktis už jos ribų skaudėjo širdį, išgyvenau didžiulę netektį. Praradau dalį savęs. Gyvenant toli nuo Tėvynės vis tik norėtusi dar kartą išreikšti draugiškumą ir meilę anksčiau sutiktiems Lietuvos žmonėms. Noriu sutikti arba aplankyti buvusius studentus ir bendradarbius. Paklausti, kaip jie dabar šiuo sunkmečiu gyvena ir ką veikia. Kodėl jie pasiliko Tėvynėje? Dar kartą paskatinčiau juos nepalikti Tėvynės, burtis krikščioniškosios lietuviybės kūrimo siekiams, plėsti kūrybinius bei mokslinius polėkius savame krašte. Trokštu jiems pasakyti, kad Kristus atnešė į pasaulį Meilės įstatymą. „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (Jn 15,12). Apie meilės pirmumą gyvenime ir tikėjime išpūdingai rašė apaštalai Jonas, Morkus, Matas ir Paulius. Paskaitykime juos Naujajame Testamente (Jn 3, 16, 15, 12; Mt 15, 18–20, 22, 34–40, Mk 7, 20–23). Lukas apibendrina „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis ir visu protu, o savo artimą kaip save patį“ (Lk 10, 25–37). Lietuviai visų pirma sudaro mūsų artimą, tad būtina juos mylėti ir jais rūpintis. Taip bus pasiekta tobulos meilės raiška.

Man pačiam širdyje nėra nieko brangesnio kaip Dievo, Tėvynės ir ateitininkijos idealų meilė. Jau pauglystėje giliai smegenyse išibrėžė ateitininkijos šūkis „Visa atnaujinti Kristuje“. Šis motto niekad neišnyko, nors jo dinamika metams bėgant nebuvo vienoda. Vis dėlto tik giliai širdyje troškau gyventi Evangelijos teikiama šviesa. Dažnai prisimenu šv. Augustino mintį: „Sukūrei mus, Viešpatie, dėl savęs, ir nenurims mūsų širdis kol neras atilsio Tavyje“ (Išpažinimai,1,1,1). Dievo pažinimo ir garbinimo siekimas yra žmogaus būties šerdis. Norima Jį garbinti ir mylėti, trokštama jo meilę asmeniškai pajauti, jo valią pildyti. Deja, XXI amžiui skleidžiantis didelė dalis lietuvių pastebimai to nejaučia. Jų dvasingumo daigus užgožė metų metais skleidžiami pusiau moksliniai spėliojimai apie žmogaus kilmę, jo paskirtį žmonijos gyvenimo kelyje. Mano paties dvasingumas ne kartą buvo pažeistas sunkioms realybės reikmėms užgriūvant karo ir tremties keliuose.

Bus dugiau

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Daržovės iš savo daržo

Atkelta iš 9 psl. pipirais, įlašinkite šaukštą citrinos sulčių. Viską gerai išmaišykite. Sudėkite baklažanų žievelės į kepimo indą, jas užpildykite paruošta mase, ant viršaus užtar-kuokite tirpstančio sūrio. Kepkite orkaitėje, kol sūris apkeps.

Armėniškai troškinti baklažanai

Į troškintuvą sluoksniais sudėkite pjaustytus baklažanus, svogū-

nus, pomidorus, bulves, saldžiuosius pipirus, šparagines pupeles, žalumynus, apšlakstykite augaliniu aliejumi, įpilkite truputį vandens. Sandariai uždengus indą troškinkite. Patiekite su žalumynais.

Reikės: 1 sv baklažanų, 3 svogūnų, 1 sv bulvių, 6 pomidorų, 2 saldžių pipirų, 10 ankščių pupelių, žalumynų 2 šaukštų augalinio aliejaus.

Parengta pagal knygą „Gamta gydo, gamta maitina“.

Stasė Gricius, gyvenanti Santa **Monica, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Vytautas Kamantas, gyvenantis **Grand Rapids, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai Jums ačiū, kad mus remiate.

Veronica M. Matuzas, gyvenanti **La Grange, IL**, pratęsdama metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti 50 dol. auką. Tariame nuoširdų ačiū.

Adelaida Balbata, gyvenanti **St. Petersburg, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview, IL 60455** **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Lietuviško tapatumo beieškant

Vasaros kursai „Refresh in Lithuania”

LORETA TIMUKIENĖ

Lietuva pasakojimuose
ir tikrovėje

Praėjusią vasarą vyko pirmoji kursų „Refresh in Lithuania” (apie juos rašėme 2011 m. „Drauge”) sesija, jos metu dalyviai siekė atsakyti į klausimus „Ką reiškia būti lietuviu?”, „Koks yra pasaulio lietuvių tapatumas?”. Jie dalijosi patirtimi, kaip išsivaizdavo Lietuvą prieš atvykdami ir koks išpūdis apėmė, pirmą kartą apsilankius Lietuvoje; kokios yra jų šeimų migracijos istorijos, kiek dėmesio lituanistiniam ugdymui buvo skiriama jų namuose ir ką lietuviybė reiškia žmogui, gimusiam ir užaugusiam už Lietuvos ribų.

Tikriausiai norint iš tiesų suprasti tuos, kurie užaugo ir gyvena dviejose kultūrinėse, tautinėse, politinėse ir kalbinėse aplinkose, reikia turėti tokią pat patirtį. Kviečiame žvilgtelėti į tai, kuo pasidalijo Lietuvoje viešėję vasaros kursų dalyviai (daugelio pokalbių dalyvių kalba taisyta).

Migracijos istorija: seneliai

Dauguma kursų dalyvių pasakojimus apie savo šeimos migracijos istoriją yra girdėję iš savo senelių, kurie dažnai buvo pagrindiniai lietuviybės nešėjai šeimose: „Mano senelis ir senelė visada mums pasakodavo apie Lietuvą. Kai buvau maža, mano tėvai daug dirbo ir aš daug laiko leisdavau su savo seneliais. Su jais aš kalbėdavau tik lietuviškai, nes jie nekalbėjo anglų kalba. Tačiau kai senelis mirė, mano mama nekalbėjo su mumis lietuviškai”. (Kima, 23, JAV)

„Mano seneliai, ypač senelė, stengėsi palaikyti tradicijas, parodyti, kaip buvo anksčiau. Vien pažvelgęs į jos namus galėjai suprasti, kad seneliai buvo lietuviai: kryžiai, nuotraukos. Būti lietuve buvo natūrali jos gyvenimo dalis. Tai buvo jos požiūris: tai, kaip ji gamino valgi, kaip ji tvarkė namus. Ji visada buvo lietuvi. Mano tėvui ir jo broliui šitie dalykai nebuvo labai svarbūs. Jie užaugo Brazilijoje, kada buvo karinis režimas, ir 21 metus jie nekalbėjo apie sovietinę Lietuvą. Apie Lietuvą pradėjo kalbėti tik žlugus Sovietų Sąjungai.” (Erick, 30 m., Brazilija)

Tiems, kurie nebuvo ir nėra išitraukę į lietuvių bendruomenių veiklą, kurie nelankė lituanistinių mokyklų ir kurių šeimose lietuviškos tradicijos nėra prigijusios, senelių migracijos istorija yra bene vienintelė priežastis vadinti save lietuviu. Paklaustas apie Lietuvos istoriją, ką žino ar yra girdėjęs, Kevin atsakė: „Aš žinau tik savo šeimos istoriją ir bendrus Lietuvos istorijos bruožus.” Kalbėdamas apie tai, kas jį išskiria iš kitų gyvenant Jungtinėse Valstijose, dar kartą patvirtino: „Tik istorija ir tai, kas nutiko mano šeimai. Mano šeima man yra labai svarbi. Svarbu yra suprasti tai, ką jie išgyveno prieš daugybę metų. Nuostabu žinoti, kad jie čia, Lietuvoje, gyveno. Aš žinau, kur mano senelė ir senelis gyveno. Iki šiol nežinojau, kur mano prosenelis gyveno, o dabar žinau – buvau ten nuvykęs.” (Kevin, 22 m., JAV)

Tie, kuriems 2010 m. vasara Lietuvoje buvo pirmoji, turėjo panašų, netgi stereotipinį išsivaizdavimą apie Lietuvą: Lietuvoje žiemos yra šaltos, visa šalis – tai žali miško ir pievų plotai, o miestai tokie, kokie buvo matyti senelių nuotraukose. „Manau, kad neturėjau teisingos nuomonės apie Lietuvą. Galvojau, kad tai – tik tamsi vieta... dėl tamsios istorijos. Nes tik tai ir žinojau – istoriją... Išsivaizdavau žiemą. Visą laiką sninga. Labai šalta. Vien tik sniegas.” (Kevin)

Kalbant apie JAV lietuvius, buvo pastebėta, jog antros ir trečios kartos išeiviai turi gana savitą požiūrį į Lietuvą ir lietuviškumą, kurį formavo jų gyvenama aplinka, kultūros ypatybės. Tai sąlygojo nemažą kultūrinį šoką, jiems pirmą kartą atvykus į Lietuvą: „Dėl to, kad mačiau savo močiutės ir senelio nuotraukas, kur jie gyveno, ir kada pirmą kartą buvau Vilniuje, aš buvau apstulbintas, nes viskas atrodė daug naujai. Ypač Vilniuje, kur viskas buvo taip spalvinga, prabangu – aš to visiškai nesi-

nes pirmą kartą Lietuvoje apsilankė dar būdama vaikas, todėl kai kurie dalykai jai ten buvo pažįstami: „Daug kas labai skyrėsi nuo namų Amerikoje. Aš užaugau mažame miestelyje su daug medžių, pievų, daržo, o tada apsistojau Vilniuje – didelis miestas, skirtinga architektūra. Draugai buvo labai geri, susidraugavome, su viena drauge ir dabar palaikau ryšius. Pastebėjau, kad maistas kitoks, bet man ir tas, ir tas patiko. Antrą sykį apsilankius tie skirtumai taip smarkiai nebestebino” (Liepa, 25, JAV)

Vis dėlto, nepriklausomai nuo to, kaip gerai Lietuva yra pažįstama iš nuotraukų, kai kas gali sukelti nuostabą, jei žmogus niekada nėra buvęs ir gyvenęs Lietuvoje – tai klimatas, taisyklių laikymasis, tvarka miestuose, lietuvių kalbos visuotinis vartojimas ir pan.: „[Išsivaizdavau, kad čia viskas labai tvarkinga. Jūs turite daug taisyklių, ko nėra Brazilijoje. Labai švarūs miestai, lyginant su Brazilija. Nesitikėjau, kad čia bus taip karšta (šypsosi). Kalbant apie elgesį... žinai lietuvius... kaip jie elgiasi su kitais žmonėmis, taigi niekas nestebino.” (Erick)

„Man pirmą kartą atvykus į Lie-

„Ką reiškia būti lietuviu?” klausė savęs ir kitų praėjusios vasaros kursų dalyviai.

Ingridos Celešiūtės nuotr.

tikėjau. Tikėjausi, kad viskas atrodys senoviškiau, panašiai, kaip matėm nuvykę į Rumšiškių liaudies buities muziejų: labai seni pastatai, daugybė griuvėsių, tuščios gatvės.” (Kima)

Kursų metu Kevin taip pat prisipažino, jog atvykęs į Lietuvą buvo nustebintas – jam nuostabą kėlė ne tiek pamatyti vaizdai, kiek kultūriniai skirtumai, tokie kaip maistas ir žmonių įpročiai: „Visi čia vaikšto daug daugiau nei Amerikoje, kur kelionė automobiliu iš taško A į B yra natūrali kasdienybės dalis.” Kevin šeimoje lietuviškos tradicijos nebuvo puoselėjamos, o su lietuvių kalba kiek daugiau jis susipažino tik kursų metu, tad jo patirtus išpūdžius galima prilyginti išpūdžiams, kuriuos patiria turistai.

Nepaisant to, jog vieni patyrė kultūrinį šoką, kitiems šis apsilankymas Lietuvoje nesukėlė ryškios kultūrinės nuostabos. Kursų metu Erick minėjo, jog atvykęs į Lietuvą nepatyrė šoko, nes viską jau buvo matęs nuotraukose, kurių apstu lietuvių bendruomenės susibūrimų vietose Brazilijoje: „Čia nesijaučiu kaip turistai – atrodė, tarsi matytum kažką, ką jau kažkada buvai matęs.” (Erick)

Liepa kultūrinio šoko nepatyrė,

tuva buvo labai keista, kad viskas parašyta lietuviškai – žiūri į policininkus ir matai užrašyta ‘policija’, ne ‘police’. Žinoma, Lietuvoje taip ir turi būti, bet tai man padarė didžiausią išpūdį.” (Linas)

Kai kuriems dalyviams tai nebuvo pirmoji pažintis su Lietuva, tačiau jie iki dabar puikiai prisimena tuo metu patirtus išpūdžius: „Kai 1991 m. atvažiavau pirmą kartą, Lietuva buvo kaip sapnas, man buvo labai gera – čia gyveno mano tėvas, mano motina, močiutė. Tėvas jau yra miręs, bet čia yra mūsų gimtinė.” (Alicia, 62 m., Argentina).

Taigi antrosios ir trečiosios kartos išeivių Lietuvos išsivaizdavimą daugiausiai kūrė senelių ir tėvų dažnai idealizuoti pasakojimai apie gimtinę, Lietuva netiesiogiai buvo pažįstama iš senų nuotraukų. Kita vertus, šiuolaikinės Lietuvos vaizdai tapo kultūrinį šoką švelninančiu veiksniumi. Dalyviams, kurie Lietuvoje lankėsi pirmą kartą, nuostabą kėlė ne tik išvardinti dalykai, bet ir šalies, kurioje jie gyvena, kultūros įtaka.

Lietuvių kalba

Lietuvių kalba yra veiksnys, kuris antrosios ir trečiosios kartos

išeivių gyvenimuose labiausiai formuoja lietuviškąjį tapatumą – jį kurdamas, bet tuo pačiu – ir ardydamas. Lietuvių kalbos mokėjimas įtraukia į lietuvių bendruomenių veiklą, sukuria priklausomybės Lietuvai ir Lietuvos kultūrai jausmą, tačiau dažnai atskiria nuo šalies, kurioje gyvenama, kultūros: „Man nuolat primenama apie mano ‘atskirą’ vietą Amerikoje, nes amerikiečiai skirtingai nei lietuviai taria mano vardą. Amerikiečiai vietoj dviejų skiemenų jį suskaido į tris. Tai sudaro spragą mano tapatume.” (Liepa, 24, JAV)

Tuo pačiu, dėl išeivijoje vartojamos lietuvių kalbos ypatumų, išeivijos lietuviams gana sunku tapti visaverčiais Lietuvos visuomenės nariais be užsieniečio „etiketės”: „Vis dėlto amerikiečiai mane išsyk priskiria užsieniečiams, nors aš esu Amerikoje gimusi pilietė. Tik dėl mano vardo. Aš taip pat esu užsienietė Lietuvoje, nors ir turiu lietuvišką vardą ir kalbu lietuviškai. Mano akcentas yra atpažįstamas, vos tik pradėdu kalbėti – mane tuoj pat palaiko amerikietis turistė.” (Liepa)

Kita vertus, jei ne lietuviškai skambantis vardas arba pavardė, apie lietuviškąjį tapatumą kai kuriais atvejais mažai kas ir bylotų. Erick teigimu, tai, kad jis yra lietuvis, jam yra primenama kaskart, kai tenka rašyti savo pavardę: „Aš jaučiuosi daugiau brazilas nei lietuvis. Čia, Lietuvoje, jaučiuosi brazilu daugiau nei kur kitur, nes yra elgesio skirtumai. Tačiau aš prisimenu, kad esu lietuvis, kiekvieną kartą, kai turiu rašyti savo pavardę – turiu aiškinti, iš kur ji yra kilusi. Portugalų kalboje nėra garso ‘DLI’, taigi turiu taisyti ir taisyti, kada jie rašo.”

Lietuvių kalba pasitarnauja kaip lietuviškojo tapatumo palaikymo priemonė ir tada, kai ryšiai su bendruomene yra sutrūkinėję arba nėra galimybių dalyvauti bendruomenės veikloje. Andrea (18 m., JAV) pasakojo, jog siekdamas išlaikyti vaikų ryšį su lietuviškumu, tėvas samdydavo lietuves aukles, visiškai nemokančias anglų kalbos.

Nemažą tėvų ir senelių kalbos kraitį vaikai susikrauna šeštadieninėse lituanistinėse mokyklose ir lietuviškose vasaros stovyklose: „Aš lietuviškai geriau išmokau kalbėti pradėjęs lankyti lietuvišką mokyklą. Be to, mano visi geriausi draugai – lietuviai iš lituanistinės mokyklos.” (Linas)

Tradicijos

Kevin lituanistinės mokyklos niekada nelankė, jo šeimoje lietuviškai niekas nekalbėjo, tad vienintelė galimybė neprarasti ryšio su Lietuvos kultūra, kalba ir tradicijomis buvo lietuviškos stovyklos.

Kima pasakojo, jog įvairias Lietuvos valstybines ir tradicines šventes švėsdavo stovyklose: „Joninės švėsdavom stovykloje, net jei Joninių diena nesutapdavo. Atrodydavo, tarsi švėstum Lietuvoje, tačiau Joninės nėra šventė Amerikoje. Nepaisant to, lietuviai stengiasi kiek galima labiau atkartoti lietuviškas tradicijas – ieškome paparčio žiedo, šokame, dainuojame.”

Anot Liepos, ji lietuviškų dainų, šokių ir įvairių papročių išmoko

stovykloje: „Mokydamiesi mokykloje lankydavom Neringos stovyklą Vermonte, ten mokė papročių, tautinių šokių, dainų prie laužo, iš šiaudelių eglutės papuošalus darėm. Visos dainos – apie tėvynę, jos kalbą, kultūrą. Dauguma dainų liūdnos – apie karą ir kareivius, nes lietuviai nežinojo, ar kada Lietuva bus laisva.”

Paklausti apie tai, kokios lietuviškos tradicijos yra palaikomos namuose, kursų dalyviai pirmiausiai minėdavo lietuvišką maistą, kuris yra tarsi jungianti visų lietuvių susibūrimų ir renginių grandis. Anot Kimos, po kiekvienų sekmadienio Mišių lietuvių bendruomenės klube yra vaišinamasi lietuviškais patiekalais: „Mano tėvai gamina lietuvišką maistą, klube turime lietuvišką restoraną, kur susirenkame po bažnyčios. Ten valgome cepelinus, bulvinius blynus, kugelį, koldūnus, balandėlius, blynus su varške, dešras, kopūstus. Namuose mano močiutė visada gamindavo balandėlius, jie būdavo labai skanūs, mano mėgstamiausi. Aš nemoku gaminti balandėlių, nes tai padaryti labai sunku, bet aš galiu pagaminti kugelį ir koldūnus.”

Dėl didelių atstumų Andrea šeima lietuvių bendruomenės veikloje niekada aktyviai nedalyvavo, o ji pati niekada nelankė lituanistinės mokyklos. Lietuvių dienose merginos šeima dalyvauja kartą metuose, nes nuo namų iki artimiausios lietuvių bendruomenės centro yra 7 valandos kelio automobiliu. Kalbant apie tai, kokių lietuviškų tradicijų yra laikomasi Andrea namuose, mergina pirmiausiai paminėjo lietuviškų patiekalų gaminimą: „Mes valgome lietuvišką maistą. Mano mama išmoko gaminti koldūnus ir plokštainį.”

Lietuvių bendruomenės įtaka ir lietuviška garbė

Lietuvių bendruomenės svarbą pabrėžė visi kursų dalyviai, kurie nuo vaikystės buvo susiję su įvairiomis bendruomenės veiklomis ir lankė lituanistines mokyklėles.

Taip kaip Linas pabrėžė, jog jo gyvenimas be lituanistinės mokyklos ir lietuvių draugų dabar būtų visai kitoks, taip ir Kima lietuvių bendruomenę vertina kaip vieną svarbiausių jos asmenybę formavusių ir laisvalaikį užpildžiusių veiksmų:

„Jei neturėčiau lietuvių bendruomenės, mano gyvenimas būtų toks nuobodus. Iki 11 metųėjau į lituanistinę mokyklą, taip pat buvau skautė, lankiau lietuviškus šokius,ėjau į lietuvių bažnyčią, taigi viskas buvo lietuviška.”

„Boston Lietuvių Bendruomenė yra tikrai didelė, joje yra gal kokie 700 lietuvių. Dauguma jų yra aktyvūs, kai kurie iš jų yra vyresni. Mes taip pat turime lietuvių ‘Piliečių asociaciją’ ir aš ką tik tapau jos nare, nes man jau sukako 21-eri. Pietų Boston mes turime savo banką, turime bažnyčią, lituanistinę mokyklą, lietuvių skautus ir šokių klubus – taigi mes turime viską.” (Kima)

Bendruomenės veikloje trečiosios kartos lietuviai turi galimybę palaikyti ir atkartoti savo tėvų ir ypač senelių lietuvišką tapatumą. Nuolatinis lietuviško tapatumo praktikavimas per bendruomenės šventes, šokių klubus, bažnyčią, sekmadienio pietus ir kitas veiklas sąlygoja didžiavimąsi savo tautybe, didelėje valstybėje suteikiančiu tam tikro išskirtinumo. Tokia „lietuviška garbė” yra vienas ryškiausių jaunosios kartos lietuvių išeivijos palydovų.

„Jei paklausite mano draugų, jie pasakys, kad aš didžiuojuosi, jog esu lietuvis. Manau, kad daugybė lietuvių jaučiasi taip pat, nes tai tokia maža šalis, be to, mes turime tokias aktyvias bendruomenes. Visi yra labai labai įsitraukę į lietuviybės palaikymą, visi labai domisi tėvynės istorija ir ja labai didžiuojasi. Mes turime marškinėlius su užrašu ‘Aš didžiuojuosi, jog esu lietuvis.’” (Kima)

Tad kalbant apie lietuviškąjį tapatumą, galima išskirti kelis labiausiai jam darančius įtaką ir kuriančius veiksmus. Pokalbių metu išryškėjo, jog lietuviškasis tapatumas dažniausiai yra siejamas su lietuvių kalbos vartojimu, lietuvių bendruomenės veikla, tėvų ir senelių lietuvišku palikimu bei tuo, ką galima būtų įvardinti „lietuviška garbe”. Visi šie dalykai persipina ir kiekvieno asmens tapatumą veikia skirtingai.

Straipsnis paruoštas naudojantis leidinio „Vasaros kursai” informacija. Leidinį sudarė Ingrida Celešiūtė, 2010 m. Kaune išleido Išeivijos institutas ir VDU.

IEŠKO DARBO

* **Vyras ieško** žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną ar išleisti atostogų. Tel. 708-527-2144.

* **Moteris ieško** žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris ieško** pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Atsakinga ir darbšti** 54 metų moteris ieško pagyvenusių žmonių slaugos darbo su gyvenimu. Didelė patirtis, legalūs dokumentai, vairuoja. Gali dirbti bet kurioje valstijoje. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-271-3876.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių

priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

* **Studentė ieško** darbo su gyvenimu ar ilgesniu pakeitimu nuo birželio mėn. Tel. 630-212-9098.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja automobilį, skaniai gamina maistą. Tel. 630-674-1545.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

SIŪLO DARBĄ

SPA Constantine grožio salonui reikalingi terapistai, estetikos ir manikiūro specialistai.
Tel.: 708-805-2696, Penny

Skelbimų skyriaus tel.: 773-585-9500

Mano sesuo

A † A
LIUDA GVILDIENĖ

mirė 2011 m. gegužės 13 d. Toronto, Canada.

Gilią užuojautą reiškiamo jos dukrai RŪTAI, sūnums MIKUI, PETRUI ir ARUI, a. a. dukros ŽIBOS šeimai ir visiems artimiesiems.

Nijolė Poškienė su dukra Terese

A. Gečys: „Mane stebina nesantuokoje gyvenančių lietuvių gausa”

Atkelta iš 5 psl.
– Žiūrint atgalios, kaip apibendrintumėte savo ikišiolinę vertėjavimo patirtį? Kaip apibūdintumėte turėtų klientų padėtį, jų vargus, džiaugsmus, jų bendrą nuotaiką?

– Nėra abejonės, kad mano ankstyvesnė bendruomeninė veikla žymiai lengvina vertėjavimo užduotį. Neskaitau savęs profesionaliu vertėju. Geriausi vertėjai turi Jungtinių Tautų akreditaciją. Net ir profesionalai padaro klaidų. Be abejo, prisimename, kai Varšuvoje JAV prezidentui J. Carter sakant kalbą, jo noras solidarizuotis su lenkų tauta vertėjo buvo apibūdintas lytinį geismą nusakančiu sakiniu – „I lust for you”. D. Britanijoje lietuvių emigrantų padėtis nepavydėtina, ypač dabartinės ekonominės krizės metu. Daug kam sumažintos darbo valandos. Kiti visiškai netekę darbo. Butai brangoki, kreipiamasi į valdžią su prašymu padėti su nuoma. Esu vertėjavęs šeimai, kuri su dviem kitomis vaikų turinčiomis šeimomis dalijosi trijų miegamųjų butu. Tėvai išeidami į darbą vaikučius veža į globos namus. Į namus vaikai paimami jau temstant. Daug vienišų motinų, bandančių išlaikyti vaikus. Vyresnieji vaikai ilgisi Lietuvos. Prieš maždaug metus tėvai nutarė iš Lietuvos atsivežti ten pas senelius paliktą penkio-likametę dukterį. Mergaitė D. Britanijoje nepritapo ir vieną dieną dingo... kaip į vandenį. Tėvai kreipėsi į policiją. Po kelių savaičių mergaitė atsirado Lietuvoje. Autobusu ji nuvažiavo į Londoną, persėdo į sąsiaurio

tuneliu važiuojantį traukinį. Iš Prancūzijos, per Vokietiją ir Lenkiją autobusais atvyko Lietuvon. Jei būtų bandžiusi skristi į Lietuvą, neabejotinai oro uoste būtų buvusi sulaikyta. Tokia didelė paliktosios Tėvynės trauka.

– Kaip įvertintumėte savo klientų tautinę savimonę, jų tautinius sentimentus, tiesiog tautiškumą? O gal tokiam apibendrinimui neturite užtekstinai duomenų, bet, manau, nujaučiate? Juk Jūsų uždavinys vertėjauti, o ne lietuvių diasporos ateitimi rūpintis.

– Turiu nuojautą. Tautinis sentimentas yra išlikęs. Vasarojama Lietuvoje, vykstama į vestuves, šeimos narių laidotuves. Siekiant neprarasti valdžios teikiamų pašalpų, prisilaukoma valdžios apriboto išvykų laiko. Iš D. Britanijos Lietuva pasiekama per porą valandų, tad keliaujama dažnai. Maloniai nuteikia, kad atvažiavusieji vaikus bando leisti į kolegijas. Mažai uždirbančioms šeimoms valdžia padeda su stipendijomis. Nereikia aiškinti, kalba neina apie Oxford ar Cambridge universitetus. Manau, kad maža galimybė, jog mokslus D. Britanijoje baigęs jaunimas grįš į Lietuvą, ypač jei tėvai Tėvynėn nebus sugrįžę. Emigracijoje praleistas laikas nedirba lietuvių tautos naudai. Atsiprašau, kad pokalbį baigiu kiek minorine tautinio išlikimo gaida.

– Ačiū už pasidalijimą tikrai įdomiu ir nuo daugelio pensininkų skirtingu užsiėmimu.

Lenkijoje aptiktos XVII amžiaus kapinės

Lenkijoje, netoli Balstogės miesto esančioje Pajevo vietovėje, po asfaltuoto kelio danga netikėtai aptiktos senovinės kapinės, nes jų nėra jokiuose archyvinčiuose žemėlapiuose, rašo dienraštis „Nasz Dziennik”. Archeologų nuomone, istorinė radinio vertė labai didelė. Abipus ke-

lio jau rasta apie 200 kapų, o juose – žmonių griaučiai ir namų apyvokos daiktai. Apie kapinių amžių galima spręsti iš viename kape rastos 1642 metų monetos.

Kelias per kapines buvo nutiestas po Antrojo pasaulinio karo.

BNS

Pasieniečiai aptiko meškos pėdsakus

Pasienyje su Baltarusija, Lavo-riškių pasienio ruože, aptikti į Lietuvą atėjusios meškos pėdsakai.

Valstybės sienos apsaugos Vlniaus rinktinės specialios paskirties būrio vadas Dainius Dautaras sakė, kad pėdsakai vadinamojoje žaliojoje juostoje pastebėti gegužės 9 d.

„Dažniausiai per šią juostą bėgioja žvėrys su kanopomis, o dabar žiūriname meškutę atėjo”, – sakė pareigūnas. Anot jo, pėdsakai „žaliojoje juostoje” tikrinami nuolat. Kol kas

nepastebėta, kad meška galėjo grįžti į Baltarusiją. „Žalioji juosta” – tai laukais, miškais ir upėmis einanti valstybės siena.

Žurnalas „Medžiotojas ir meške-riotojas” pranešė, kad pagal pasienyje palikto pėdsako nuotrauką Vlniaus universiteto Gamtos fakulteto specialistai patvirtino, jog į Lietuvą atklydo meška. Lietuvos miškuose meškos nebegyvena, jos į mūsų šalies teritoriją užklysta tik iš kaimyninių šalių.

BNS

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **JAV LB Vidurio Vakarų apygardos** metinis suvažiavimas vyks gegužės 28 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro vakarinėje salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Registracija prasidės 10 val. r. Kviečiame dalyvauti.

■ **Pasaulio lietuvių centre gegužės 29 d.**, sekmadienį, 1 val. p. p. vyks Arvydo Vilčinsko koncertas „Grįžtu namo“. Bilietus galima įsigyti „Lietuvėlėje“. Išankstinio bilieto kaina 15 dol., koncerto dieną – 20 dol. Tel. pasiteirauti 773-788-1362 arba tel. 630-257-8787.

■ **Penktadienį, birželio 3 d., Čikagos** miesto centrinėje aikštėje Daley Plaza vyks festivalis „Lietuvos diena“. Dėl galimybės pristatyti ir prekiauti savo kūriniais, paslaugomis arba lietuviškais prekėmis festivalio „Lietuvos diena“ Daley Plaza metu skambinkite LR generalinio konsulato Čikagoje darbuotojai Agnei Vertelkaitei tel. 312-397-0382, trump. nr. 204 arba rašykite el. adresu: agne.vertelkaite@urm.lt

■ **Ateitininkų namų valdyba birželio 5 d.**, sekmadienį, visus kviečia į Ateitininkų namų (1380 Caslewood Dr. Lemont, IL) gegužinę. Pradžią 12 val. p. p. Mais-

tas, muzika, loterija. Kviečiame visus smagiai praleisti popietę šimtamečių ažuolų pavėsyje.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Madison-Vilnius susigiminiavusių** miestų komitetas gegužės 21 d., šeštadienį, kviečia į tradicinę iškilmingą vakarienę (5 val. p. p. – kokteiliai, 7 val. v. – vakarienė) Madison Club (5 E. Wilson St., Madison, WI). Daugiau informacijos – el. paštu aksa.milda@gmail.com arba tel. 708-224-6240 (Milda Aksumitauskas).

■ **Gegužės 28 d., kaip ir kasmet, kviečiame** padėti paruošti „Kuršos“ stovyklavietę vasaros sezonui. Smulkesnę informaciją suteiks Austin De Bonte el. paštu: austinad@hotmail.com

■ **Birželio 25 d. Estų namuose, Jackson, New Jersey**, vyks vasaros šventė „Tėvų ir protėvių takais“. Kviečiame atsilipti visus JAV LB centrinio NJ apylinkės lietuvių, galinčius ir norinčius padėti suruošti šventę. Daugiau informacijos suteiks Rasa Mičiūtė tel. 732-581-8796 arba el. paštu lietuvskabendrija@yahoo.com

Vaikų choras „Vyturys“. Vadovas Darius Polikaitis. Laimos Apanavičienės nuotr.

Antradienį, gegužės 31 d., 7 val. v. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vaikų choras „Vyturys“ ruošia veiklos metų baigimo koncertą. Kviečiame choristų tėvelius, senelius, broliukus, sesutes, draugus, buvusius mūsų choro narius, jų artimuosius ir visus, norinčius pasiklausyti jaunųjų vytyriečių giedojimo. Koncertas nebus ilgas, bet labai įdomus, linksmas ir nuotaikingas.

Po koncerto vaišinsimės bendrai suneštomis vaišėmis. Tuo pačiu bus smagu susitikti senus draugus, pabendrauti. Iki pasimatymo!

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

M. K. Čiurlionio paroda New York

M. K. Čiurlionio minėjime kalba LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas. Viktorijos Butkienės nuotr.

2011 m. gegužės 12 d. Lietuvos generaliniame konsulate New York atidaryta Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus parengta kilnojamoji žymiausio lietuvių menininko tapybos darbų reprodukcijų ir fotografijų paroda, skirta kūrėjo 100-osioms mirties metinėms. Susirinkusius lankytojus pasveikino Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas, JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė. „Žvelgiant iš šimto metų perspektyvos, M. K. Čiurlionis šiandieną mums yra iš tiesų svarbus ir brangus kūrėjas, savo didžiu talentu stebinantis ir traukiantis ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių meno bei muzikos gerbėjus“, – sakė V. Sarapinas.

2011 m. gegužės 12 d. Lietuvos generaliniame konsulate New York atidaryta Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus parengta kilnojamoji žymiausio lietuvių menininko tapybos darbų reprodukcijų ir fotografijų paroda, skirta kūrėjo 100-osioms mirties metinėms. Susirinkusius lankytojus pasveikino Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas, JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė. „Žvelgiant iš šimto metų perspektyvos, M. K. Čiurlionis šiandieną mums yra iš tiesų svarbus ir brangus kūrėjas, savo didžiu talentu stebinantis ir traukiantis ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių meno bei muzikos gerbėjus“, – sakė V. Sarapinas.

Renginyje koncertavo Connecticut valstijoje gyvenanti lietuvių smuikininkė Edita Orlinytė, Lietuvos meno ir literatūros tyrinėtojas daktaras Stasys Goštautas skaitė paskaitą „M. K. Čiurlionis po šimto metų“. „M. K. Čiurlionis labai savitai pramatė savo kūrybinį kelią, per poeziją ir muziką išvystydamas fantastikos kupiną pasaulį, paimtą iš gamtos – kalnų, debesų, žvaigždžių, jūros bangų, miestų, palikdamas mums tą pasaulį, kuris yra aktualus ir brangus iki šiol“, – kalbėjo S. Goštautas.

**LR generalinio konsulato
New York info**

Šv. Kazimiero kapinių
(4401 W. 111 St., Chicago, IL)
Sklypų savininkų draugija
gegužės 30 d. 1 val. p. p.
prie Steigėjų paminklo ruošia
mirusiųjų pagerbimo apeigas

Šv. Mišias aukos
vyskupas Raymond E. Goedert
Dalyvaus šauliai ir kitos organizacijos,
giedos Lietuvos vyčių choras.
Pagerbsime visus išėjusius anapilin.

Vyskupas Raymond E. Goedert.

Tą dieną visose katalikiškose kapinėse 10:30 val. r. vyks Mišios už mirusius.

LB Lemonto Soc. reikalų skyriaus TV vėjus. Aukojo: **\$200** – A. Kulys. **\$80** – M. Wasilewski. **\$50** – R. Povilaitis, V. Krikštolaitis, L. Juzėnienė, G. Treinienė, J. Miknaitienė, P. Jurkus, R. Vaitys, A. Marchertas, G. Juodikienė, L. Ragas. **\$20** – M. Biskienė, S. Užupienė, G. Blūdzius, S. Headel. **\$10** – N. Grigaliūnienė, A. Gavelienė, S. Banytė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams, daugiausia mūsų vedamų popiečių dalyviams bei Lietuvių Respublikonų lygai, padėjusiems įsigyti naują TV techniką.

Socialinių reikalų skyrius (Lemont) žinomas savo trečiadieninėmis popietėmis, kurių metu rodomi filmai, vyksta susitikimai su įdomiais žmonėmis, klausomasi koncertų vaizdo įrašų. Popietės vyksta Pasaulio lietuvių centre. Š. m. gegužės 11 d. popietėje muzikas Faustas Strolia dalijosi savo kelionės įspūdžiais iš Lietuvos.

Jūratės Jurkuvienės nuotr.